

ФОНД НА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

**ИЗВЕШТАЈ
ЗА РАБОТАТА НА ФОНДОТ НА ПЕНЗИСКОТО
И ИНВАЛИДСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА
СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ВО 2018 ГОДИНА**

Скопје, мај 2019 година

СОДРЖИНА	
I. ВОВЕД	3
II. СТАТИСТИЧКИ ПОДАТОЦИ	6
1. Број на осигуреници	6
2. Корисници на пензија	10
3. Корисници на најнизок износ на пензија	15
4. Корисници на паричен надоместок со преостаната работна способност	16
5. Корисници на паричен надоместок за телесно оштетување	17
6. Учество на расходите за пензиско и инвалидско осигурување во бруто домашниот производ	17
III. УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПЕНЗИИТЕ	18
IV. ФИНАНСИСКО РАБОТЕЊЕ НА ФОНДОТ	20
1. Приходи на Фондот	22
2. Расходи на Фондот	27
3. Финансиски резултат	32
4. Акции и удели	33
5. Наплата на заостанатите ненаплатени придонеси	34
6. Информирање	35
V. ОСТВАРУВАЊЕ НА ПРАВАТА И СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРУВАЊЕ	38
1. Извештај за остварени права од ПИО во прв степен	38
2. Извештај за работата на Одделението за норматива, следење и примена на правни прописи и за постапување по претставки	41
3. Остварување на правата според меѓународни договори за социјално осигурување	43
4. Работа на Одделението за оцена на работната способност	44
5. Матична евиденција	49
6. Исплата на пензии	54
7. Имотно - правно работење	56
8. Органи на управување на Фондот	58
1. Управен одбор	58
2. Директор	60
9. Стручна служба на Фондот	60
1. Човечки ресурси	60
2. Одделение за внатрешна ревизија	65
3. Буџетска контрола	67
4. Јавни набавки	68
5. Солидарен фонд	72
10. Информатички систем	74
11. Стопанисување со имотот на Фондот	80
VI. ЗАКЛУЧОК	83

ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТАТА НА ФОНДОТ НА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ВО 2018 ГОДИНА

I. ВОВЕД

Во секоја земја, едно од најзначајните места во целокупниот општествен, социјален и политички живот за населението зазема пензиското и инвалидското осигурување. Севкупните економски, социјални и демографски движења во општеството влијаат на развојот на пензискиот систем на секоја земја, а неговото значење се изразува преку бројот на осигуреници кои плаќаат придонес за пензиско и инвалидско осигурување, стапката на придонес што се плаќа, бројот на корисниците на пензија и износот на истата и учеството на расходите за пензиско и инвалидско осигурување во бруто домашниот производ на земјата.

Во Извештајот за работа на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Северна Македонија за 2018 година се содржани поединечните и сеопфатни податоци и образложенија за остварените резултати од спроведувањето на пензиското и инвалидско осигурување во РСМ. Годишниот извештај ги содржи статистички податоци за остварени права од пензиското и инвалидското осигурување, финансиските податоци за работата на Фондот, податоци за решавање на правата од пензиското и инвалидското осигурување, матичната евиденција, општествениот стандард на корисниците на пензија и други. Многубројните активностите на Фондот имаат влијание врз целата повозрасна популација во Републиката, а индиректно и врз членовите на нивните семејства.

Пензиското и инвалидското осигурување во Република Северна Македонија од 2006 година функционира како трестолбен систем, и тоа:

- Задолжително пензиско и инвалидско осигурување по основ на меѓугенерациска солидарност (Прв столб),

- Задолжително капитално финансирано пензиско осигурување (Втор столб),
- Доброволно пензиско осигурување врз основа на индивидуално капитализирано штедење (Трет столб).

Во Првиот и Вториот столб од пензискиот систем, задолжително се опфатени сите вработени по основ на работен однос и вршење на дејност по разни основи, додека Третиот столб е на доброволна основа.

Работењето на Фондот се извршува согласно Законот за пензиското и инвалидското осигурување, Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување, Законот за придонеси од задолжително социјално осигурување, Буџетот на Фондот, Програмата за работа на Управниот одбор на Фондот и Стратегискиот план на Фондот.

Во рамките на пензиското и инвалидско осигурување, својата социјална сигурност ја остваруваат 327.195 корисници на права од пензиското и инвалидско осигурување, односно 317.278 корисници на пензија, 9.831 корисник на паричен надоместок за телесно оштетување и 86 корисници на паричен надоместок со преостаната работна способност, или 15,7% од вкупното население на Република Северна Македонија во 2018 година (оценети 2.085.000).

Учеството на вкупните расходи за пензиско и инвалидско осигурување (68.544,20 милиони денари) во бруто домашниот производ (660.308,00 милиони денари) изнесува 10,4 %, додека за исплата на пензии 8,2% .

Органи на управување на Фондот се Управниот одбор и Директорот на Фондот. Според член 156 став 2 од Законот за пензиското и инвалидското осигурување („Сл. весник на РМ“ бр.98/2012 година), Управниот одбор на Фондот брои седум члена именувани од Владата со мандат од четири години. Од овој број, два члена се по предлог на Владата на Република Северна Македонија и пет членови се именувани на предлог од: Министерството за труд и социјална политика, Министерството за финансии, Репрезентативниот синдикат член на Економско-социјалниот совет, од

Репрезентативното здружение на работодавачите член на Економско-социјалниот совет и од Сојузот на здруженијата на пензионерите на Македонија.

Од 2012 година, согласно членот 120 од Законот за пензиското и инвалидското осигурување („Сл. весник на РМ“ бр. 98/2012), стапката на придонесот која се распределува за Вториот пензиски столб изнесува 6% од основицата за плаќање на придонесот утврдена со закон, а за Првиот столб се распределува 12% од вкупната стапка од 18% од уплатениот придонес.

На крајот од 2018 година, бројот на осигурениците изнесуваше 578.023, додека бројот на корисниците на пензија изнесуваше 317.278 корисници (заедно со минималните земјоделски и воени корисници), или во сооднос 1,82 осигуреника на 1 пензионер.

Во 2018 година, Фондот оствари вкупни приходи во износ од 68.852,47 милиони денари и вкупни расходи во износ од 68.544,20 милиони денари, односно вишок на приходи над расходи од 308,27 милиони денари. На финансиското работење на Фондот во 2018 година влијаеше неостварување на предвидените макроекономски индикатори. Од тие причини е изготвен и усвоен Ребаланс на Буџетот на Фондот.

Во 2018 година, Фондот изврши усогласување на пензиите од 1,69% од 1-ви јануари и 1,80% од 1-ви јули 2018 година за сите корисници на пензија со остварено право на пензија со декември 2017 година, односно со јуни 2018 година, што имаше влијание врз одржувањето на реалната вредност на пензиските примања.

Со извршеното усогласување на пензиите, просечната пензија во декември 2018 година (од работничко право) изнесуваше 14.421 денар и во однос на 2017 година (13.928) е повисока за 3,54%, а заедно со минималните земјоделски и воени пензии, просечната пензија во 2018 година изнесуваше 14.445 денари, а во 2017 година истата изнесуваше 13.954 денар и е зголемена за 3,52%.

И во 2018 година, Фондот водеше кадровска политика согласно антикризните мерки на Владата на Република Северна Македонија, да нема нововработени на

упразнетите места по основ на пензионирање и останати основи, согласно Законот за работни односи.

Во 2018 година се исплатуваа пензии на вкупно 317.278 корисници на пензија (со воени и минимални земјоделски), со просечен месечен износ на расходи во износ од 4.518,98 милиони денари во нето износ и 568,94 милиони денари придонес за здравствено осигурување, или заедно 5.087,92 милиони денари.

Во 2018 година, согласно законските прописи за продажба на акциите и уделите што ги поседува Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Северна Македонија стекнати по основа на Законот за трансформација на претпријатијата со општествен капитал, спроведени се постапки за продажби на јавна берзанска аукција на акциите и уделите со кои располага Фондот и донесени се 8 заклучоци за повторна понуда кои останаа непродадени на претходно одржаните аукции.

И во 2018 година, Фондот учествуваше во спроведувањето на проектот на Владата на Република Северна Македонија за “Бањско-климатска рекреација за корисниците на пензија“. Поднесувањето на барањата и електронската обработка се вршеше во Фондот, кои беа доставувани до Комисијата за рангирање на барањата при Министерството за труд и социјална политика. На корисниците со одобрена бањско – климатска рекреација, Фондот дозначуваше средства за превоз што беа надоместени од Министерството за труд и социјална политика.

II. СТАТИСТИЧКИ ПОДАТОЦИ

1. Број на осигуреници

Врз основа на матичната евиденција на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија со состојба декември 2018 година, евидентирани се 86.360 обврзници и 578.023 осигуреници со задолжително пензиско и инвалидско осигурување.

Табела бр. 1: Број на осигуреници и обврзници во декември 2018 година:

Реден број	Филијали	Обврзници	Осигуреници
1	Берово	1.160	4.209
2	Битола	4.822	35.894
3	Валандово	574	3.088
4	Велес	2.598	14.864
5	Виница	652	5.161
6	Гевгелија	1.876	12.734
7	Гостивар	3.861	14.173
8	Дебар	723	3.111
9	Делчево	914	6.144
10	Демир Хисар	446	1.937
11	Кавадарци	2.371	18.793
12	Кичево	1.625	10.509
13	Кочани	1.925	12.944
14	Кратово	268	1.572
15	Крива Паланка	780	4.174
16	Крушево	624	1.435
17	Куманово	3.687	22.353
18	Македонски Брод	262	1.626
19	Неготино	1.397	6.024
20	Охрид	2.760	18.204
21	Прилеп	6.272	25.341
22	Пробиштип	486	3.630
23	Радовиш	1.734	5.793
24	Ресен	1.004	3.657
25	Свети Николе	1.099	4.613
26	Струга	2.511	11.878
27	Струмица	5.489	23.048
28	Тетово	6.231	29.605
29	Штип	2.098	23.824
30	Скопје	26.111	247.685
Вкупно		86.360	578.023

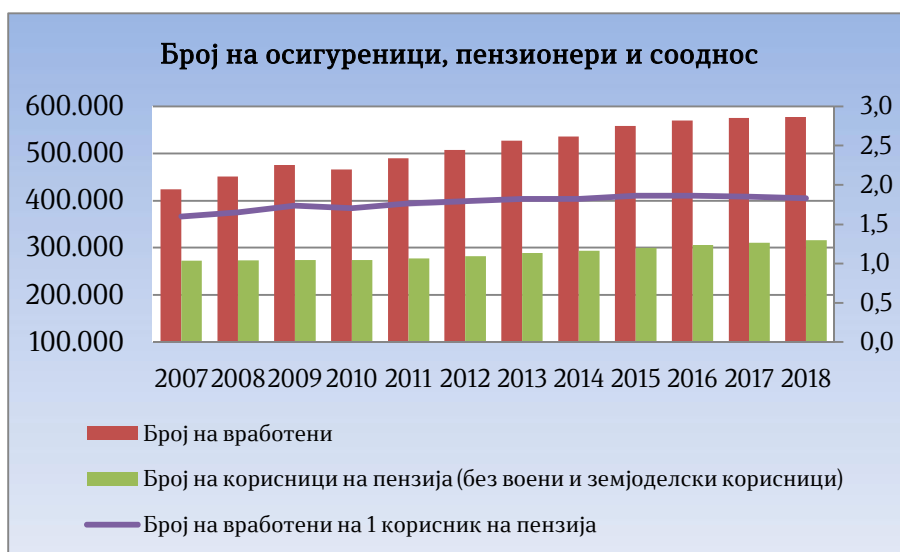
Според податоците на Фондот, бројот на осигуреници (состојба декември 2018 година) за кои се плаќа придонес од 8 до 12 месеци, изнесува 525.095 или 90,84% од вкупниот број на осигуреници (578.023).

Табела бр.2: Број на корисници на пензија и број на вработени лица

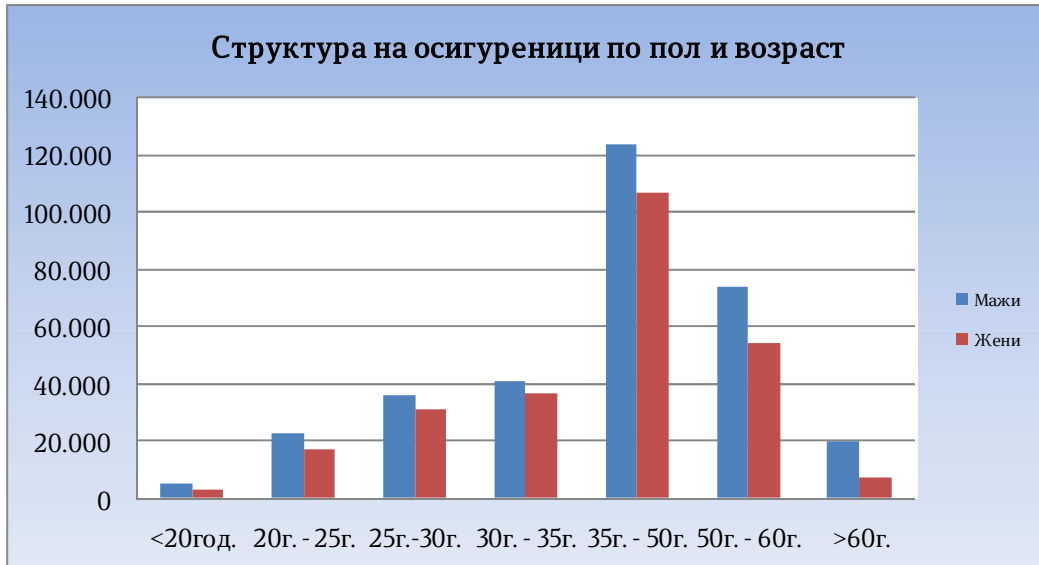
Година	Број на вработени	Број на корисници на пензија (без воени и земјоделски корисници)	Број на корисници на пензија на 1000 вработени	Број на вработени на 1 корисник на пензија
2007	424.338	272.386	693	1,6
2008	451.491	273.281	654	1,7
2009	475.780	273.977	576	1,7
2010	466.280	273.751	587	1,7
2011	489.608	277.441	567	1,8
2012	507.061	282.334	557	1,8
2013	526.909	289.114	549	1,8
2014	536.191	293.860	548	1,8
2015	558.821	299.640	536	1,9
2016	570.168	305.766	536	1,9
2017	575.574	310.744	540	1,9
2018	578.023	315.780	546	1,8

Бројот на регистрирани осигуреници во декември 2018 во однос на декември 2017 година е зголемен за 2.449 осигуреници

Бројот на осигурениците, корисниците на пензија и нивниот сооднос е даден во следниот графикон:

Структурата на осигурениците по пол и возраст во декември 2018 година е дадена во следниот графикон:

Од вкупниот број на осигуреници во 2018 година, 123.620 осигуреника се мажи и 106.783 жени на возраст од 35-50 години, а од 50-60 годишна возраст, бројот на осигуреници - мажи изнесува 73.613 и жени 54.216, а останатите осигуреници се од другите возрасни категории. Од анализираните податоци, произлегува дека бројот на корисниците на пензија се очекува да бележи пораст во идниот период.

Старосната структура на осигурениците во декември 2018 година е дадена во следниот графикон:

2. Корисници на пензија

Број на корисниците на пензија од работничко осигурување, воени и земјоделски пензии со состојба на 31.12.2018 година.

Табела бр.3: Број на корисници на пензија во декември 2017 и 2018 година

Вид на пензија	Корисници на пензија 31.12.2017	Корисници на пензија 31.12.2018	Зголемување/намалување	Индекс 2018/2017
Старосна	197.383	204.455	7.072	103,6
Инвалидска	36.970	35.645	-1.325	96,4
Семејна	76.391	75.680	-711	99,1
Вкупно	310.744	315.780	5.036	101,6
Воени	1.383	1.283	-100	92,8
Земјоделски	271	215	-56	79,3
Вкупно пензии:	312.398	317.278	4.880	101,6

Освен редовните, воените и земјоделски пензии, Фондот исплаќа и надоместок за телесно оштетување за 9.831 корисник, од кои, 1.808 се корисници на телесно оштетување како единствено право од пензиското и инвалидско осигурување.

Бројот на корисниците на пензија во 2018 година (заедно со минималните земјоделски и воени пензии) во однос на 2017 година, е поголем за 4.880 корисници на пензија, или за 1,6%. Корисниците на минимални земјоделски и воени пензии и во иднина ќе се намалуваат со природен одлив, поради тоа што затекнатите корисници своето право го оствариле според законски прописи кои веќе не се применуваат, а нови права не се остваруваат.

Структурата на корисниците на пензија по видови на пензија е следна:

Приливот на нови корисници на старосна пензија од 2007 до 2018 година е даден во следниот графикон:

Табела бр.4: Стапка на пораст на корисниците на пензија од 2007-2018 година според видот на пензија

Период	Стапка на пораст на корисници на старосна пензија	Стапка на пораст на корисници на инвалидска пензија	Стапка на пораст на корисници на семејна пензија	Вкупно
2007-2006	2,2	-2,7	1,1	1
2008-2007	-0,3	1,1	1,0	0,3
2009-2008	0,3	-1,3	1,2	0,3
2010-2009	1,2	-3,8	-0,3	-0,1
2011-2010	2,7	1,9	1,0	1,3
2012-2011	3,9	-2,8	0,1	1,8
2013-2012	4,5	-2,1	0,5	2,4
2014-2013	4,0	-3,5	-0,7	1,6
2015-2014	3,9	-3,5	0,5	2,0
2016-2015	4,2	-3,7	-0,1	2,0
2017-2016	3,5	-3,6	-0,5	1,6
2018-2017	3,6	-3,6	-0,9	1,6

Зголемувањето на бројот на корисниците на пензија од 2007-2018 година е дадено во следниот графикон:

Приливот на корисниците на инвалидска пензија и во 2018 година, како и во претходните години се намали, заради измените во Законот за пензиското и инвалидското осигурување.

Табела бр.5: Движење на бројот на корисниците на пензија од работничко осигурување, по години:

Година	Старосна пензија	Инвалидска пензија	Семејна пензија	Вкупно
2007	150.075	48.364	74.257	272.696
2008	149.682	48.562	75.037	273.281
2009	150.092	47.947	75.937	273.976
2010	151.894	46.118	75.739	273.715
2011	156.016	44.895	76.530	277.441
2012	162.086	43.648	76.600	282.334
2013	169.362	42.741	77.011	289.114
2014	176.157	41.245	76.458	293.860
2015	182.954	39.814	76.872	299.640
2016	190.633	38.343	76.790	305.766
2017	197.383	36.970	76.391	310.744
2018	204.455	35.645	75.680	315.780

Графички приказ на движењето на бројот на корисниците на пензија

Според дадениот графикон, произлегува дека бројот на корисниците е во пораст и во 2018 година повеќе од една половина или 64,75% од вкупниот број корисници на пензија се корисници на старосна пензија, а другиот дел се однесува на корисници на семејна и инвалидска пензија.

3. Корисници на најнизок износ на пензија

Табела бр.6: Број и висина на пензијата на корисниците на најнизок износ на пензија

	Број на корисници	Износ на пензија (денари)
Прва група		
Пензии остварени до 31.12.1996	2.573	11.574,00
Пензии остварени од 1997-2001	552	9.986,00
Пензии остварени по 2001	5.482	10.521,00
Вкупно прва група (над35 години маж и над 30 години жена)	8.607	
Втора група		
Пензии остварени од 31.12.1996	3.698	11.331,00
Пензии остварени од 1997-2001	1.252	9.431,00
Пензии остварени по 2001	12.072	9.936,00
Вкупно втора група (над 25 години маж и над 20 години жена)	17.022	
Трета група		
Пензии остварени до 31.12.1996	9.769	11.020,00
Пензии остварени од 1997-2001	4.483	8.873,00
Пензии остварени по 2001	34.370	9.354,00
Вкупно трета група (до 25 години маж и до 20 години жена)	48.622	
Вкупно:	74.251	

Најнискиот износ на пензија се определува независно од висината на пензијата определена врз основа на должината на пензискиот стаж и остварените плати. Тоа значи дека на осигуреникот му се гарантира износ на пензија кој е повисок од пензијата определена од должината на пензискиот стаж и остварените плати. Институтот најнизок износ на пензија, се заснова на принципот на социјална праведност и неговата висина зависи од должината на работниот придонес изразена

преку должината на пензискиот стаж и ако истата е пониска на корисникот му се исплатува до најниската пензија.

4. Корисници на паричен надоместок со преостаната работна способност

Во Фондот, на крајот на 2018 година, имаше 86 корисници, од кои 72 за време на чекање на вработување на својата или друга соодветна работа, 5 корисници со скратено работно време и 9 корисници поради помал личен доход на друга соодветна работа.

По влегување во сила на измените на Законот за ПИО („Сл. весник на РМ“ бр. 153/2007 година), сите корисници на паричен надоместок по основ на преостаната работна способност кои имаа навршено над 50 години живот, се преведоа во инвалидска пензија по основ на намалена работна способност.

Корисниците (со утврдена промена на работно место, или скратено работно време), кои немале навршено 50 години живот, останаа и понатака да работат на друга работа, или со скратено работно време, и сè уште користат парични надоместоци.

Табела бр.7: Број на корисници на паричен надоместок од 2007-2018 година

Вид на право година	Чекање на вработување	Скратено раб. време	Помала плата	Останати	Вкупно
2007	1768	67	113	0	1948
2008	202	15	8	0	225
2009	183	14	9	0	206
2010	158	13	6	0	177
2011	145	16	10	0	171
2012	94	13	9	0	116
2013	95	13	9	0	117
2014	81	6	23	0	110
2015	81	6	23	0	110
2016	72	5	9	0	86

2017	72	5	9	0	86
2018	72	5	9	0	86

5. Корисници на паричен надоместок за телесно оштетување

Корисници на паричен надоместок за телесно оштетување се осигуреници кај кои настанало загубување, посуштествено оштетување, или позначителна онеспособеност на работната способност на одделни органи или делови од телото што ја отежнува нормалната активност на организмот и бара поголем напор во остварувањето на животните потреби, без оглед на тоа дали причинува или не причинува инвалидност.

Право на паричен надоместок за телесно оштетување осигуреникот стекнува независно од тоа дали се стекнал и користи некое друго право од пензиското и инвалидско осигурување.

Бројот на корисниците кои примаат паричен надоместок за телесно оштетување во 2018 година изнесуваше 9.831 корисник, од кои 1.808 корисници на единствено право и 8.023 корисници со право на пензија. Бројот на корисниците на телесно оштетување во 2018 во однос на 2017 година е намален за 211 корисници, или за 2,1%.

6. Учество на расходите за пензиско и инвалидско осигурување во бруто домашниот производ

Учеството на расходите за пензиско и инвалидско осигурување, бруто домашниот производ и нивниот сооднос е дадено во следната табела:

Табела бр. 8: Расходи за ПИО, БДП и учество на расходите во БДП

Година	Вкупни расходи за ПИО	БДП	Учество на расходите за ПИО во БДП
	во милиони денари		
2007	32.770	333.845	9,8
2008	38.733	405.014	9,6
2009	41.393	396.496	10,4
2010	42.507	425.628	10,0
2011	44.306	455.387	9,7
2012	46.227	476.072	9,7
2013	50.854	474.196	10,7
2014	54.017	518.380	10,4
2015	56.789	552.286	10,3
2016	61.488	579.646	10,6
2017	65.149	630.859	10,3
2018	68.544	660.308	10,4

Учеството на расходите за пензиско и инвалидско осигурување во 2018 година во однос на БДП изнесува 10,4%.

Учеството на расходите за пензии во 2018 година изнесува 8,2% во однос на БДП истата година.

III. УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПЕНЗИИТЕ

Согласно член 37 од Законот за пензиското и инвалидското осигурување („Сл. весник на РМ“ бр. 98/2012год.), усогласувањето на пензиите од 1 јануари 2018 година се изврши, и тоа за 50% од порастот на просечно исплатената плата на сите вработени во Република Македонија и 50% од движењето на индексот на трошоците на живот. Согласно важечките прописи, а според објавените статистички податоци од страна на Државниот завод за статистика за порастот на платите на вработените во Републиката и Објавата за движењето на трошоците на живот во Република Македонија, пензиите за 2018 година се усогласија за: 1,69% од 1 јануари и 1,80% од 1 јули, или 3,52% вкупно усогласување.

Усогласувањето на пензиите во периодот од 2008 до 2018 година е прикажано во следниот преглед:

Табела бр.9: Извршено усогласување на пензиите од 2007-2018 година:

Година	Усогласување на пензиите на 1 јануари	Усогласување на пензиите на 1 јули	Вкупно усогласување
2007	0,64%	1,04%	1,69%
2008	13,00%	7,65%	21,66%
2009	3,50%	2,02%	5,59%
2010	0,30%	1,10%	1,40%
2011	0,75%	2,10%	2,87%
2012	0,31%	1,40%	1,71%
2013*	1,15%	0,75%	+5% допол. Вкуп. 7%
2014	5% од февруари	0,00%	5,00%
2015	0,00%	5% од септември	5,00%
2016	0,00%	5% од ноември	5,00%
2017	0,82%	0,76%	1,59%
2018	1,69%	1,80%	3,52%

*Редовно и дополнително усогласување

Со извршените усогласувања на пензиите, просечната пензија во декември 2018 година изнесуваше 14.445,00 денари и истата во однос на 2017 година во износ од 13.954,00 денари е повисока за 3,52%. Зголемувањето е резултат на извршеното редовно усогласување на пензиите во 2018 година, како и на висината на пензиите на новите корисници на пензија.

Табела бр.10: Просечните пензии по видови, во декември 2017 и 2018 година изнесуваат, и тоа:

Вид на пензија	2017	2018	Индекс
	во денари		
Старосна пензија	15.229	15.717	103,2
Инвалидска пензија	12.641	13.053	103,3
Семејна пензија	11.190	11.563	103,3
ВКУПНО	13.928	14.421	103,5

Земјоделска пензија	6.978	7.154	102,5
Воена пензија	21.101	21.785	103,2
ВКУПНО	13.954	14.445	103,5

Просечната исплатена пензија заедно со воените и минимални земјоделски пензии во декември 2018 година изнесува 14.445 денари и во однос на просечната плата во декември 2018 година изнесува 56,02%, и тоа: 15.717,00 денари за старосна пензија, 13.053,00 денари за инвалидска пензија и 11.563,00 денари за семејна пензија.

IV. ФИНАНСИСКО РАБОТЕЊЕ НА ФОНДОТ

Со Буџетот на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Република Македонија за 2018 година, како и со Ребалансот на Буџетот на Фондот, како составен дел на Буџетот на Републиката, беше планирано финансиското работење на Фондот да се оствари со избалансирани приходи и расходи. Како основ за баланс помеѓу приходите и расходите беа земени макроекономските индикатори за пораст на приходите од придонесите за 4,5% (2,4% од предвидениот пораст на платите и 2,1% пораст на вработеноста), како и обезбедување на средства од Буџетот

на Републиката за редовните законски обврски, за транзиционите трошоци и покривање на дефицитот на Фондот. Порастот на платите е значаен фактор за пресметка и плаќање на придонесот за пензиско и инвалидско осигурување, а исто така и порастот на вработеноста битно влијае при остварување на приходите на Фондот. Во делот на расходите беше проектирана редовна исплата на пензиите и законско зголемување на пензиите од јануари и од јули 2018 како и пораст на бројот на корисниците на пензија од 1,81% на годишно ниво.

Стапката на придонес за пензиско и инвалидско осигурување во 2018 година изнесуваше 18% согласно Законот за придонеси од задолжителното социјално осигурување и влијаеше на финансиската состојба на Фондот, како и преземените активности на Фондот за наплата на заостанатите неплатени придонеси заклучно со 31.12.2008 година, со што се наплатени средства во износ од 101,75 милиони денари.

Со средствата остварени од придонесите, како и со дозначените средства од Буџетот на Републиката, од приходите од акцизи и другите неданочни приходи, Фондот во 2018 година оствари вкупни приходи во износ од 68.852,47 милиони денари. Со овие и со пренесените средства од 2017 година (1.353,45 милиони денари), Фондот изврши вкупни расходи во износ од 68.544,20 милиони денари.

Фондот и во 2018 година редовно вршеше исплата на пензиите во првата недела од месецот за изминатиот месец, со користење и на позајмица од Буџетот на Републиката, а ја враќаше по исплатата со акумулирањето на средствата од придонесите.

Вкупните остварени приходи на Фондот во 2018 година во однос на планираните средства со Ребалансот на Буџетот на Фондот изнесуваат 100,30%, а во однос на 2017 година се повисоки за 5,41%, заради зголемениот износ на средства од придонеси, а вкупните расходи се под нивото на планираните средства со Буџетот, или 99,85%, а во однос на 2017 година се повисоки за 5,21%.

1. Приходи на Фондот

Вкупните приходи на Фондот во 2018 година се во износ од 68.852,47 милиони денари и се остварени од следните извори на финансирање:

- **Од изворни приходи** (придонес од плата, бенефициран стаж, придонес од физички лица кои самостојно вршат дејност и вработени кај нив, како и од индивидуални земјоделци и Агенцијата за вработување) се остварени средства во износ од 37.990,40 милиони денари, или 55,18 % од вкупните приходи.

- **Средствата од Буџетот на Републиката** се остварени во износ од 29.391,94 милион денари, или 42,69% од вкупните приходи.

- **Од акцизи** се остварени средства во износ од 1.346,96 милиони денари, или 1,96% од вкупните приходи.

- **Од дивиденда** се остварени средства во износ од 3,55 милиони денари кои во однос на вкупните приходи изнесуваат 0,005%.

- **Од продажба на акции и удели** остварени се средства во износ од 16,86 милиони денари, или 0,02%.

- **Од други приходи** се остварени средства во износ од 102,76 милиони денари, или 0,15% од вкупните приходи.

Придонесот од плата се пресметува и плаќа по стапка од 18% на бруто платата и е основен и најголем извор за финансирање на Фондот. Распределбата на придонесот во 2018 година меѓу Првиот и Вториот столб, согласно Законот за пензиското и инвалидското осигурување од 08.08.2012 година е утврден на фиксна стапка за Првиот столб од 12%, а за Вториот столб од 6%.

Во 2018 година од придонес од плата, остварени се средства во износ од 36.565,66 милиони денари и истите изнесуваат 100,46% во однос на планираните со Буџетот и Ребалансот на Буџетот на Фондот, а во споредба со 2017 година се повисоки за 6,75%, или 2.313,9 милиони денари. Учеството на придонесот од плата во вкупните приходи изнесува 53,11%. Во зголемувањето на придонесот од плата во 2018 година,

има мало учество зголемената наплата на придонеси и наплатата на заостанатите придонеси заклучно со 31.12.2008 година, во износ од 101,75 милиони денари.

Придонесот од плата по месеци во 2018 и 2017 година се движи според следната динамика:

Табела бр.12: Придонес од плата по месеци

Месеци	Наплатени придонеси		Индекс 2018/2017	Разлика
	2017	2018		
Јануари	2.397,60	2.487,02	103,7	89,42
Февруари	2.744,88	2.928,06	106,7	183,18
Март	2.958,85	3.042,97	102,8	84,12
Април	2.770,40	3.038,09	109,7	267,69
Мај	2.700,90	2.881,13	106,7	180,23
Јуни	2.920,49	3.090,64	105,8	170,15
Јули	2.797,21	3.096,75	110,7	299,54
Август	2.826,22	3.099,73	109,7	273,51
Септември	2.803,70	2.884,14	102,9	80,44
Октомври	2.849,75	3.127,04	109,7	277,29
Ноември	2.902,47	3.214,00	110,7	311,53
Декември	3.579,38	3.676,09	102,7	96,71
Вкупно	34.251,85	36.565,66	106,8	2.313,81

Од табелата се гледа дека придонесот од плата во 2018 во однос на 2017 година, е повисок за 6,8%, а по месеци има поголемо остварување во април, јули, август, октомври и ноември 2018 година.

Приходите од придонесот од доходот (442,61 милион денари), **приходите од физичките лица што вршат дејност и вработените кај нив** (838,08 милиони денари), како и од **индивидуалните земјоделци** (136,15 милиони денари), се остварени во износ од 1.416,84 милиони денари и нивното учество во вкупните приходи изнесува 2,1%.

Приходите од Агенцијата за вработување се дозначуваат по основ на придонесот за невработени лица кои примаат паричен надоместок. Во 2018 година, по овој основ, се дозначени средства во износ од 7,90 милиони денари и истите во

споредба со 2017 година (7,77 милиони денари) се повисоки за 0,13 милиони денари, или за 1,7%, а нивното учество во вкупните приходи на Фондот изнесува само 0,01%. Овие средства, од година во година се намалуваат поради намалувањето на бројот на лицата за кои се плаќа придонес, поради измена на законските прописи и се плаќа придонес само за лицата кои немаат навршено 15 години пензиски стаж.

Приходите од акцизите се остварени во износ од 1.346,96 милиони денари и истите во вкупните приходи учествуваат со 1,95%. Овие приходи се пресметуваат по стапка од 9,18% од нафтените деривати. Во споредба со 2017 година приходите од акцизите се повисоки за 16,72%, а во однос на планираните се повисоки за 4,01%.

Трансферните средства од Буџетот на Републиката се остварени во износ од 29.391,94 милиони денари и истите се во однос на планираните средства со Буџетот на Фондот (99,98%), а во споредба со остварените приходи во 2017 год. (28.457,03 милиони денари) се повисоки за 3,29%. Дозначените средства се однесуваат, и тоа:

- 3.000,00 милиони денари за законски обврски (за корисници на минимални земјоделски пензии, воени пензии, борци пред и по 9.9.1943 година, корисници на товар на Републиката, учители, корисници во КПД, како и за исплата на разлики по основ на усогласувањето од 8% за изминат период согласно пресудата на Врховниот суд на РМ),
- 6.854,96 милиони денари за транзициони трошоци,
- 19.419,50 милиони денари за покривање на тековен дефицит,
- 115,45 милиони денари трансфер од Министерството за одбрана и
- 2,03 милиони денари за покривање на патните трошоци за бањите.

Учеството на приходите од Буџетот на Републиката во вкупните приходи на Фондот изнесува 42,69% и споредено со 2017 година кога изнесувал 43,57% бележи намалување за 0,88 п.п. Учеството на тековниот дефицит во вкупниот трансфер изнесува 66,07% и истиот бележи намалување за 1,69 п.п во однос на 2017 година кога изнесувал 67,76%. Средствата од Буџетот на Републиката е втор по големина приход и претставува значајна ставка во финансирањето на пензиското и инвалидско

осигурување. Приходите од Буџетот на Републиката редовно се дозначуваа, по претходно доставени месечни пресметки од страна на Фондот.

Приходи од дивиденда и од продажба на акции и удели во 2018 година се остварени во износ од 20,41 милион денари, и тоа:

- **Од дивиденда** се остварени средства во износ од 3,55 милиони денари и истите изнесуваат 0,005% од остварените приходи во Буџетот,
- **Од продажба на акции и удели** во 2018 година се остварени средства во износ од 16,86 милиони денари како резултат на заинтересираност за купување на поедии акции и удели и истите учествуваат во вкупните приходи со 0,02%.
- **Од другите приходи** остварени се средства во износ од 102,76 милиони денари и истите изнесуваат 77,84% во споредба со планираните, а во однос на 2017 година се поголеми за 11,95%, во најголем дел се остварени од закупнини, надомест на штети, приходи од пензиски фондови, вратени пензии во земјата и странство за починати корисници, камати за ненавремено плаќање на придонесите за ПИО и друго.

Структурата на приходи е следна:

Според структурата на приходите, во вкупните приходи најголемо е учеството на придонесот на плата 53,11%, од Буџетот на Републиката со учество од 42,69%, или по двата основа 95,8%, додека од сите останати приходи остварените средства учествуваат со 4,2% во вкупните приходи.

Табела бр.13: Остварените и планираните приходи на Фондот во 2018 година:

Ред. Број	Вид на приход	Ребаланс наБуџет за 2018 год.	Остварено I- XII 2017	Остварено I- XII 2018	Индекс 4:2	Индекс 4:3
0	1	2	3	4	5	6
1	Придонес од плата	36.400,00	34.251,85	36.565,66	100,46	106,76
2	Придонес од доход	449	439,44	442,61	98,58	100,72
3	Приватен сектор	813,5	783,36	838,08	103,02	106,99
4	Индивидуални земјоделци	138	131,46	136,15	98,66	103,57
5	Приходи од Агенцијата за вработување	9,5	7,77	7,9	83,16	101,67
	Вкупно придонеси	37.810,00	35.613,88	37.990,40	100,48	106,67
6	Приходи од акцизи	1295	1.154,19	1.346,96	104,01	116,70
7	Трансфер од Буџет на Републиката	29.399,00	28.457,01	29.391,94	99,98	103,29
8	Други приходи	132	91,8	102,76	77,85	111,94
9	Приходи од дивиденда	4,00	3,04	3,55	88,75	116,78
10	Приходи од продажба на хартии од вредност	5,00	0,00	16,86	337,20	#DIV/0!
	Вкупни приходи	68.645,00	65.319,92	68.852,47	100,30	105,41

2. Расходи на Фондот

Со Буџетот и Ребалансот на Буџетот на Фондот за 2018 година расходите беа проектирани согласно макроекономските индикатори и беше проектирана редовна исплата на пензиите и усогласување на истите од 1-ви јануари и 1-ви јули 2018 година, како и пораст на бројот на корисниците на пензија од 1,81% на годишно ниво.

Вкупните расходи на Фондот во 2018 година изнесуваат 68.544,20 милиони денари и истите се извршени под ниво на планираните средства со Буџетот на Фондот односно 99,85%, а се повисоки за 5,21% во однос на извршените расходи во 2017 година.

Расходите на Фондот се однесуваат, и тоа:

- **Расходите за исплата на пензиите** изнесуваат 54.227,72 милиони денари (53.865,90 милиони денари за редовни пензии, 340,90 милиони денари за воени пензии и 20,92 милиони денари за земјоделски пензии), или 79,11% од вкупните расходи.

- **Придонесот за здравствено осигурување** за корисниците на пензија изнесува 6.827,33 милиони денари односно 13% на износот на пресметаната пензија и истиот во вкупните расходи учествува со 9,96%. Расходите за исплатените пензии заедно со придонесот за здравствено осигурување изнесува 61.055,05 милиони денари и истите во вкупните расходи учествуваат со 89,07%.

- **Расходите за исплата на надоместоците од инвалидско осигурување, интернатското сместување на деца инвалиди и телесното оштетување** изнесуваат 90,68 милиони денари, или 0,13% од вкупните расходи. Надоместоците од инвалидското осигурување изнесуваат 3,77 милиони денари и истите во споредба со расходите од 2017 година се пониски. Надоместокот за телесно оштетување изнесува 86,49 милиони денари и се повисоки во однос на 2017 година, а за интернатско сместување 0,42 милиони денари и истите се помали во однос на претходната година.

- **Трансферот на средствата за приватни пензиски фондови** во 2018 година изнесуваат 7.007,81 милион денари и истите во вкупните расходи учествуваат со 10,22%. Овие расходи се на ниво на планираните средства со Буџетот на Фондот

(99,05%), а за 12,07% се повисоки во споредба со 2017 година. Бројот на осигурениците-членови во приватните пензиски фондови, на крајот од 2017 година, изнесуваше 457.266 (состојба 31.12.2017 година) и истиот на 31.12.2018 година изнесуваше 490.035 членови, или повеќе за 32.769 членови, поради задолжителното зачленување во приватните пензиски фондови на сите нововработени. Овие средства се надоместуваат преку трансфер од Буџетот на Републиката.

- **Платите на вработените во Стручната служба** на Фондот во 2018 година изнесуваат 232,19 милион денари, или 0,34% во однос на вкупните расходи. Извршените расходи за платите на вработените во Стручната служба се под ниво на планираните средства, а во споредба со 2017 година се пониски за 4,00%. Бројот на вработените со состојба декември 2018 година, изнесува 586 вработени.

- **Другите расходи** во 2018 година се извршени во износ од 135,03 милиони денари, или 0,20% во однос на вкупните расходи. Овие трошоци во однос на планираните се извршени со 85,73%, и во споредба со извршените од 2017 година се пониски за 13,13%.

- **Капиталните трошоци** се извршени во износ од 14,90 милиони денари, кои во споредба со планираните средства за оваа намена во износ од 16,50 милиони денари, преставуваат извршување од 90,30%. Во 2018 година, овие средства се потрошени за купување на софтверска, информатичка и канцелариска опрема.

- **Трошоците за реконструкција на деловните објекти** се извршени во износ од 7,14 милиони денари, и тоа, за реконструкција на објектите во Централа - Скопје, Струмица, Битола, М.Брод и Гостивар, како и во домовите за живеење на корисниците на пензија во Гостивар, Автокоманда и Ѓорче Петров-Скопје.

- **Набавка на моторни возила** е извршена за потребите на Стручната служба на Фондот бидејќи истите се дотраени и застарени. Набавката е извршена за износ од 1,40 милиони денари колку што се обезбедени средства.

Структурата на расходите е следна:

Табела бр.14: Вкупните расходи на Фондот дадени се во следната табела:

Ред. Број	Вид на расход	Буџет за 2018 год.	Остварено I-XII 2017	Остварено I-XII 2018	Индекс 4:2	Индекс 4:3
0	1	2	3	4	5	6
1	Вкупно пензии	54.317,00	51.906,22	54.314,21	99,99	104,64
2	Плаќ.по основ на задол.кап.осиг.	7.075,00	6.253,13	7.007,81	99,05	112,07
3	Надоместоци од инвалидско осигурување	6,00	4,48	4,19	69,83	93,53
4	Придонес за здравствено осигурување	6.830,00	6.571,28	6.827,33	99,96	103,90
5	Плати и надоместоци	233,00	241,88	232,19	99,65	95,99
6	Други расходи, капитални трошоци и реконструкција на деловни објекти	184,00	171,95	158,47	86,13	92,16
	Вкупни расходи	68.645,00	65.148,94	68.544,20	99,85	105,21

Табела бр. 15: Движење на приходите по години во милиони денари

Година	Изворни приходи	Агенција за вработување	Буџет	Акцизи	Други приходи	Дивиденда	Продажба на акции	Вкупно
2007	21.914,23	864,98	10.378,52	681,04	151,89	5,88	56,71	34.053,25
2008	25.581,91	773,58	10.181,99	717,4	247,71	21,48	97,63	37.621,70
2009	26.279,53	256,49	14.020,85	744,49	194,11	19,41	74,64	41.589,52
2010	26.137,49	163,9	14.218,12	787,57	112,17	10	40,78	41.470,03
2011	26.890,36	122,19	15.704,97	813,77	122,23	7,22	276,35	43.937,09
2012	27.659,80	84,25	17.503,34	851,03	149,65	3,44	119,12	46.370,63
2013	28.655,98	50,76	21.060,83	870,16	142,69	2,25	287,56	51.070,23
2014	29.876,77	30,87	22.677,71	892,39	290,74	0,66	11,54	53.780,68
2015	32.214,89	21,22	23.860,89	1016,11	125,70	0,09	15,52	57.254,51
2016	33.819,77	14,22	26.599,48	1.120,71	109,79	0,21	20,78	61.684,96
2017	35.606,13	7,77	28.457,04	1.154,21	91,79	3,04	0,00	65.319,96
2018	37.982,50	7,90	29.391,94	1.346,96	102,76	3,55	16,86	68.852,47

Изворните приходи во 2018 година, во однос на 2007 година, се зголемени за 73,32%, а средствата од Буџетот на Републиката за 183,20%. Приходите од Агенцијата за вработување драстично се намалени од 2009 година, поради измена на законските прописи во однос на стекнување на правото, како и во однос на основиците и процентот на пресметките за остварување.

Табела бр.16: Движење на расходите по години

Година	Пензии	Надоместоци од инвалидско осигурување	Придонес од здравство	Стручна служба	Други и капитални расходи	Транзициони трошоци	Вкупно
2007	26.305,27	247,79	3.714,03	240,33	385,13	1.877,00	32.769,55
2008	30.953,74	115,58	4.367,89	256,16	549,24	2.490,53	38.733,14
2009	33.537,64	107,53	4.290,57	264,64	260,39	2.932,20	41.392,97
2010	34.437,32	103,52	4.338,25	251,55	203,89	3.172,93	42.507,46
2011	35.751,31	101,65	4.524,32	273,81	172,07	3.482,61	44.305,77
2012	37.292,59	100,65	4.798,82	257,28	177,93	3.599,49	46.226,76
2013	40.812,95	100,57	5.359,18	247,34	193,43	4.141,29	50.854,76
2014	43.931,60	97,45	5.421,47	241,31	187,3	4.138,32	54.017,45
2015	45.569,34	94,71	5.954,22	248,63	202,47	4.719,99	56.789,36
2016	48.248,22	91,83	6.335,8	249,17	189,49	6.373,96	61.488,47
2017	51.820,97	90,22	6.571,29	241,88	171,45	6.253,13	65.148,94
2018	54.227,72	90,68	6.827,33	232,19	158,47	7.007,81	68.544,20

Во периодот од 2017 до 2018 година, исто така, се зголемуваа и расходите, како резултат на зголемувањето на бројот на корисниците на пензија и извршеното усогласување на пензиите.

Расходите за исплата на пензиите во 2018 година, изнесуваа 54.277,72 милиони денари и во споредба со 2017 година се зголемени за 9,56%, расходите за

плати на вработените се намалени за 3,4%, а и другите расходи бележат намалување, додека вкупните расходи во споредба со 2017 година се зголемени за 9,17%. Од 2006 година, согласно Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување, во Фондот започнаа да се реализираат расходи по основ на пренесување средства во приватните пензиски фондови за придонесот за пензиско и инвалидско осигурување за членовите кои пристапиле во приватните пензиски фондови. Овие расходи се зголемени од 1.325,14 милиони денари во 2006 година на 7.007,81 милион денари во 2018 година, или за 528,84%, заради зголемениот број на членови и уплата на заостанати обврски од претходната година.

Во следниот графикон е прикажано движењето на расходите по години:

3. Финансиски резултат

Во 2018 година, Фондот оствари вкупни приходи во износ од 68.852,47 милиони денари, а вкупните расходи изнесуваа 68.544,20 милиони денари. Вкупните приходи во споредба со 2017 година се повисоки за 5,40%, а расходите за 5,2%, и во споредба со

планираните средства и приходите и расходите се движат околу нивото на планираните со Буџетот на Фондот за 2018 година.

Со остварените приходи од придонесите и средствата од Буџетот на Републиката, како и од останатите приходи, Фондот во 2018 година редовно ја вршеше исплатата на пензиите во утврдениот период во првата недела од месецот за претходниот месец, со користење на позајмица од Буџетот на Републиката, која редовно ја враќаше по исплатата на пензиите и акумулирањето на средствата од приходите.

4. Акции и удели

Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија согласно член 19 од Законот за трансформација на претпријатијата со општествен капитал и член 7 од Законот за изменување и дополнување на Закон за трансформација на претпријатијата со општествен капитал, се стекнува и поседува акции и удели во претпријатијата кои се приватизираат согласно наведениот закон.

Согласно член 193 став 2 од Законот за пензиското и инвалидското осигурување, во вкупниот капитал не се вклучени акциите и уделите од ликвидираниите друштва. Оттука, согласно наведената законска регулатива и согласно Одлуката на Управниот одбор на Фондот број 02-755/1 од 08.02.2018 година, вкупниот капитал на Фондот се намали за 342.748.100,00 денари (5.573.982,74 ЕУР), односно за вредноста на ликвидираниите 64 друштва избришани од Трговскиот регистар и Регистарот на правни лица кој се води во во Централниот регистар.

Врз основа на Законот за трансформација на претпријатијата со општествен капитал, Законот за пензиското и инвалидското осигурување, Уредбата за постапката за продажба на акциите и уделите од вкупниот капитал стекнат по основа на трансформација на претпријатијата со општествен капитал и критериумите за продажба на акциите и уделите стекнати врз основа на Законот за трансформација на претпријатијата со општествен капитал, Управниот одбор на Фондот на пензиското и

инвалидското осигурување на Македонија на предлог на Комисијата за акции и удели носи одлуки за продажба на акциите и уделите.

На Македонската берза во текот на 2018 година беа спроведени дванаесет берзански аукции за продажба на акции и удели на кои беа продадени акции на Фондот во 5 акционерски друштва и удели на Фондот во 10 друштва со ограничена одговорност. Вкупната номинална вредност на продадените акции и удели изнесува 986.966 ЕУР и притоа, од продажбата е остварен нето прилив на средства во вкупен износ од 16.965.269 денари.

5. Наплата на заостанатите ненаплатени придонеси

Во текот на 2018 година вкупно наплатени придонеси за пензиско и инвалидско осигурување се 37.990,00 милиони денари придонеси, од кои 31.873,00 милиони денари се придонеси од интегрираната наплата за плати остварени во 2018 година, 2.138,00 милиони денари се придонеси по основ на интегрирана наплата за периодот од 01.01.2009 до 31.12.2018 година, а 101,00 милион денари се придонеси до 31.12.2008 година за кои е надлежен Фондот да води постапка за наплата.

Во текот на 2018 година продолжи постапката за наплата на придонеси од обврзниците кои до крајот на 2015 година поднеле барања за отпис на камата и на кои согласно Законот за отпис на камата им беше одобрено заостанатиот долг да го платат на 36 еднакви месечни рати. Од нив, 21 обврзник во текот на 2018 година целосно го платиле главниот долг во износ од 2.069.076,00 денари.

За периодот од 2015 година кога беше донесен Законот за отпис на камата и чија важност беше до 31.12.2018 година, беа донесени решенија за отпис на камата во вкупен износ од 269.994.917,00 денари, од кој заклучно со 31.12.2018 година беше платен износ од 67.395.306,00 денари, што претставува само 24.97% од утврденото побарување по донесените решенија за отпис на камата.

Во 2018 година, Службата на наплата на придонеси активно работеше и на расчистувањето на неидентификуваните уплати и преку донесување на решенија за

поврат на погрешно и повеќе платен придонес и во таа насока, донесени се 170 решенија за поврат на средства за погрешно уплатени придонеси од страна на обврзниците.

Согласно Планот за работа за 2018, како и насоките на Внатрешната ревизија на Фондот, Одделението за контрола на податоци од придонес изврши контрола на работењето на 28 филијали. При контролата, акцентот беше ставен дали филијалите имаат проблем во разрешување на неидентификуваните уплати, односно дали ги познават процедурите и начинот на разрешување на истите, давање насоки за успешно спроведување на пописот, како и контрола на донесените решенија за отпис на камата.

6. Информирање

Во 2018 година, Фондот на ПИОМ, посвети соодветно внимание на информирањето и односите со јавноста, со цел задоволување на барањата на обврзниците, осигурениците и корисниците на пензија заради нивно информирање за сите измени во законските прописи и тековни активности на Фондот, во делот на пензиското и инвалидско осигурување. Двонасочно информирање се реализираше и со вработените во Фондот, со цел подобра меѓусебна соработка и комуникација.

Веб-страницата на Фондот, со нејзиниот квалитетен концепт и дизајн, преку бројните рубрики е во директна функција на осигурениците, обврзниците, пензионерите и вработените во Фондот.

Заради обезбедување јавност во работата, на веб -страницата на Фондот, редовно се објавуваа прилози, наменски текстови и коментари за афирмација на работата на Стручната служба на Фондот. Сето ова, се остваруваше во координирана соработка со стручните служби во Фондот на ПИОМ.

Во 2018 година, на веб – страницата, се изврши редовно ажурирање на податоците во веќе објавените материјали од статистика и финансиско работење, а се

објавени и актуелни текстови, бројни соопштенија, објави за издавање на деловен простор под закуп по пат на електронско јавно наддавање и други огласи, како и ранг – листи за сместување на корисниците на пензија во пензионерските домови со кои стопанисува Фондот на ПИОМ, извештаи од работата на Комисијата за ОРС и Комисијата за задолжителен контролен преглед, потоа известување за користење на бањско – климатската рекреација на корисниците на пензија и други документи. Со тоа, се обезбеди брз и точен пристап до сите важни информации од областа на пензиското и инвалидско осигурување и истовремено се воспостави отворена и повратна комуникација меѓу Фондот и корисниците на неговите услуги.

Во 2018 година, преку електронската адреса за контакт на Фондот на ПИОМ (info@piom.com.mk), пристигнаа 3.790 прашања од различен карактер. Најголем број од поставените прашања се однесуваа на податоците за остварувањето права од пензиското и инвалидско осигурување, за исплата на пензиите, доставувањето уверенија за живот, промени на личните и адресни податоци на корисниците и др. и на истите се одговараше навремено, стручно и компетентно во соработка со секторите во Фондот.

Од библиотеката на Фондот на ПИОМ, во 2018 година на користење се издаваа стручни книги, закони, службени весници, лектири, белетристика, речници, дневен печат и друго, со водење писмена евиденција, односно картотека за давање и примање на истите. На крајот од годината, констатирано е дека Фондот располага со библиотечен фонд од 2.125 наслови, од кои: стручна литература, закони и речници (464) и белетристика (1.661).

Во Фондот на ПИОМ, во 2018 година, редовно се преведуваа од македонски на албански јазик сите материјали за седниците на Управниот одбор и веб –страницата на Фондот, како и бројни формулари, обрасци и потврди во врска со правата од ПИО. Во 2018 година, преведени се материјалите за 16 седници на Управниот одбор на Фондот на ПИОМ, како и бројни соопштенија и текстови за веб -страницата на Фондот.

Со цел да се овозможи поголема јавност и отвореност во работата на Фондот, а во согласност со Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер, во Фондот се назначени и службени лица за посредување со информации од јавен карактер. Барателите на информации од јавен карактер (домашни и странски правни или физички лица), своите барања до Фондот ги поднесуваат усно, писмено, или по електронски пат. Во 2018 година, согласно наведениот закон, до Фондот се поднесени 22 барања, на кои во соработка и координација со стручните служби на Фондот, е одговорено на начин и форма назначена од страна на барателите. За овие барања, изготвен е Годишен извештај за спроведување на правото за слободен пристап до информации од јавен карактер во Фондот, кој е составен дел од Годишниот извештај на Комисијата за заштита на правото за слободен пристап на информации од јавен карактер при Владата на Република Македонија.

Заради подобра комуникација со граѓаните, во Фондот работи и Кол -центарот, (02/15-215), кој е постојано отворен за јавноста. Во 2018 година, пристигнати се 8.394 повици и истите се реализирани, односно веднаш е одговорено на поставените прашања од граѓаните. Најголемиот дел од прашањата се однесувале на проектите за бањско -климатската рекреација на корисниците на пензија, проектите за осигурениците од поранешните ЈУ- републики и за Германските осигуреници, но и за регулирањето на пензискиот стаж и остварувањето на други права од областа на ПИО.

Во 2018 година, Фондот на ПИОМ посвети особено внимание за унапредување на информирањето и односите со јавноста, со цел зголемување на транспарентноста и приближување на Фондот до целокупната јавност.

V. ОСТВАРУВАЊЕ НА ПРАВАТА И СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРУВАЊЕ

1. Извештај за остварени права од ПИО во прв степен

Во текот на 2018 година во филијалите на Стручната служба на Фондот, беа поднесени 31.673 барања за остварување права од пензиско и инвалидско осигурување и заедно со пренесените 1.479 од 2017 година, вкупно за решавање имаше 33.152 барања.

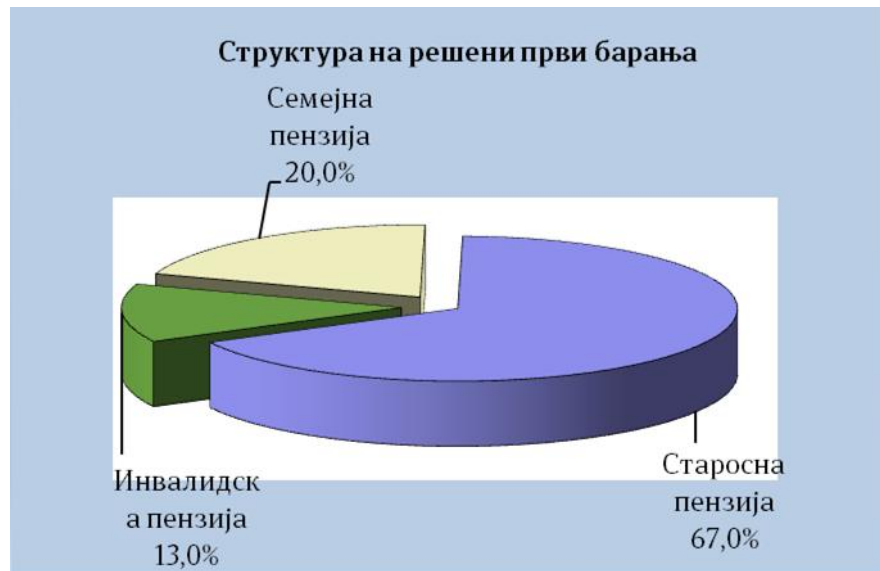
Од вкупниот број барања за остварување право на пензија (заедно со нерешените барања од 2017 година), решени се 31.807 барања или 95,9%, а на 31 декември 2018 година останаа за решавање уште 1345 барања или 4,1% од вкупниот број барања за решавање.

Табела бр.17: Вкупен број на поднесени и решени барања по видови, со состојба 31 декември 2018 година

Опис		Нерешени барања на почетокот на годината	Примени барања во текот на годината	Вкупно за решавање	Решени барања			
					вкупно	Структура	позитивни	негативни
Инвалидски пензии	Први барања	296	3450	3746	3446	10,8%	2541	905
	Останати	30	790	820	820	2,6%	643	177
Вкупно инвалидски		326	4240	4566	4266	13,4%	3184	1082
Старосни пензии	Први барања	256	17735	17991	17245	54,2%	16883	362
	Останати	312	2489	2801	2796	8,8%	2727	69
Вкупно старосни		568	20224	20792	20041	63,0%	19610	431
Семејни пензии	Први барања	134	5167	5301	5081	16,0%	4959	122
	Останати	46	1230	1276	1276	4,0%	1207	69
Вкупно семејни		180	6397	6577	6357	20,0%	6166	191
Барања од инвалидско осигурување и останати барања		405	812	1217	1143	3,6%	1002	141
Сè вкупно		1479	31673	33152	31807	100,0%	29962	1845

Од вкупниот број барања за решавање по сите основи за остварување права од пензиското и инвалидско осигурување, 26.352 барања се први барања за остварување право на пензија, од кои:

- 17.735 први барања за остварување право на старосна пензија,
- 3.450 први барања за право на инвалидска пензија и
- 5.167 први барања за право на семејна пензија

Исто така, беа поднесени и други барања од инвалидско осигурување, останати барања и повторни барања или вкупно 5321 друго барање.

Од вкупниот број на решени барања (31.807) во 2018 година, позитивно се решени 29.962 барања или 94,2%, а 1.845 барања или 5,8% се решени негативно.

Табела бр.18: Траење на постапката за решавање на поднесени барања по видови, со состојба 31 декември 2018 година

Ред.бр.	Опис		Решени барања во 2018 година	Структура	Траење на постапката			
					до 30 дена	од 30-45 дена	од 45-60 дена	од 2-6 месеци
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Инвалидски пензии	Први барања	3446	10,8%	2521	710	173	42
		Останати	820	2,6%	751	59	10	
	Вкупно инвалидски		4266	13,4%	3272	769	183	42
2	Старосни пензии	Први барања	17245	54,2%	15413	1771	55	6
		Останати	2796	8,8%	2533	240	23	
	Вкупно старосни		20041	63,0%	17946	2011	78	6
3	Семејни пензии	Први барања	5081	16,0%	4464	594	23	
		Останати	1276	4,0%	1120	81	75	
	Вкупно семејни		6357	20,0%	5584	675	98	
4	Барања од инвалидско осигурување и останати барања		1143	3,6%	779	301	56	7
Сè вкупно			31807	100,0%	27581	3756	415	55

Во рок од 30 дена се решени 27.581 барање или 86,71%, од 30 до 45 дена решени се 3.756 барања или 11,81%, во рок од 45 до 60 дена решени се 415 барања или 1,3%, а кај 55 случаи или 0,17 % постапката за решавање траела од 2-6 месеци.

На крајот на 2018 година останаа вкупно нерешени 1.345 барања или 4,06% од вкупниот број за решавање (Табела бр.19), односно 300 нерешени барања за остварување на инвалидска пензија, 220 за семејни пензии и 74 барања од инвалидско осигурување и останати барања.

Табела бр.19: Структура на решени и нерешени барања во вкупниот број на барања за решавање

Ред. бр.	Опис		Вкупно барања за решавање	Решени барања во 2018 година	Структура на решени барања во вк.барања во %	Нерешени барања на 31.12.2018 година	Структура на нерешени барања во вк.барања во %
1	2		3	4	5	6	7
1	Инвалидски пензии	Први барања	3.746	3.446	10,39	300	0,90
		Останати	820	820	2,47		
	Вкупно инвалидски		4.566	4.266	12,87	300	0,90
2	Старосни пензии	Први барања	17.991	17.245	52,02	746	2,25
		Останати	2.801	2.796	8,43	5	0,02
	Вкупно старосни		20.792	20.041	60,45	751	2,27
3	Семејни пензии	Први барања	5.301	5.081	15,33	220	0,66
		Останати	1.276	1.276	3,85		
	Вкупно семејни		6.577	6.357	19,18	220	0,66
4	Барања од инв. осигурување и останати барања		1.217	1.143	3,45	74	0,22
	Вкупно		33.152	31.807	95,94	1.345	4,06

2. Извештај за работата на Одделението за норматива, следење и примена на правните прописи и за постапување по претставки

Според надлежност на ова одделение, во текот на 2018 година, извршени се следните активности:

1. Во текот на 2018 година од страна на вработените во одделението извршена е ревизија на 20.312 решенија за остварено право од ПИО и за секој предмет е изготвен соодветен записник, во зависност од оцената на законитоста на решенијата.

- За извршената ревизија изготвени се 12 извештаи до Министерот за труд и социјална политика и Директорот на Фондот (или еднаш месечно).
2. Одговорено е на 210 претставки поднесени од институции и граѓани како и Народниот правобранител.
 3. Дадени мислења за постапување по 30 предмети доставени од филијалите на Фондот на претходна согласност, со појаснување за натамошно постапување по поднесените барања. Давање на стручна помош на Комисијата за оцена на работна способност во постапката за оцена на работна способност.
 4. Подготвен извештај за МТСП за извршен увид на пензиските предмети на корисници на времена инвалидска пензија за 2015, 2017 и 2018 год.
 5. Извршена ИССО проверка заради добивање на новиот ИСО стандард 2018 година.
 6. Изготвена процедура за постапка по жалба, изготвена процедура за обнова на постапка, усогласена процедурата за остварување право на инвалидска пензија и телесно оштетување согласно забелешките на ДЗР.
 7. Учество во работна и група со претставници од Генералштаб на АРМ за измена на законските прописи во делот на остварувањето на правата за посебната категорија на осигуреници.
 8. Учество на состаноци со МИОА за единствена примена на Законот за општа управна постапка.
 9. Дадено е дополнување на Упатства до филијалите на Фондот, за вработување на инвалиди, односно со Известувањето кое го изготвува Филијалата да се достави и наод.
 10. Подготвена Иницијатива за измена на ЗПИО во членот 141 од ЗПИО дека жалбата го одлага извршувањето кај правата засновани врз основа на инвалидност.
 11. Подготвена Информација до Одделението за правни работи за највисоката пензија и примената на членот 230 од ЗПИО.

12. Извештај до Владата на РМ за вториот столб (анализа на сите осигуреници кои треба да остварат право на пензија во 2018 година а се членови на втор столб со изготвени поресметки колкава би била пензијата само од првиот столб а колкава со примена на процентите од чл 34 и дадено мислење до Советот).
13. Изготвување на неделни и месечни извештаи за извршената работа на одделението.
14. Дадени се одговори на прашања поставени од осигуреници или пензионери ,до ФПИОМ- инфо, а се однесуваат за остварување на права од пензиското и инвалидското осигурување по е-маил или со нивно присуство.
15. Учество во комисији формирани од Директорот на Фондот на ПИОМ.

3. Остварување на правата според меѓународни договори за социјално осигурување

Во 2018 година стручната служба на Фондот, ажурно ги извршуваше тековните работи за остварување на правата од ПИО што произлегуваат од примена на меѓународните договори за социјално осигурување.

Од осигурениците, или преку странските носители на осигурување во 2018 година се примени 2.205 првостепени и 1.275 второстепени барања (барање за обнова на постапка, ускратени решенија за семејна пензија и ускратени решенија за најнизок износ на пензија и барања за потврдување на стаж), како и 598 нерешени барања од 2017 година или во вкупен број 4.078 барања.

Од овие барања решени се и контролирани 3.455 барања за пензија за остварување на правата од пензиското и инвалидското осигурување врз основа на работењето на осигурениците во странство.

До странските носители на осигурување, обработени и поднесени беа 2.205 барања за пензии на двојазични обрасци.

По поднесените барања за остварување право на пензија беше водена ажурна кореспонденција со странките и подрачните единици и странските носители, со цел за докомплетирање на барањата и побрзо остварување на правата или 5828 кореспонденции.

Беше покрената постапка по 2.114 барања за утврдување на пензиски стаж навршен во странство за осигуреници кои не остваруваат право на пензија и реципрочно за потребите на странските носители за кои беше потврден македонскиот стаж со соодветни двојазични обрасци за 1.150 предмети.

На Првостепената инвалидска комисија за оцена на работната способност беа дадени 203 предмети.

Беа пристигнати голем број на поднесоци и на сите од нив беше соодветно одговорено.

Во непосредно спроведување на меѓународните договори во Фондот беше извршен превод на писма и барања во вкупен број од 2.718 страници и тоа од англиски на македонски и обратно - 649 страници и од германски на македонски и обратно - 2069 страници.

Во 2018 година се одржаа советодавни денови за примена на меѓународните договори за социјално осигурување со претставници на носителите на пензиско осигурување од Република Хрватска, СР Германија, Република Србија.

Исто така одржани се разговори на ниво на органи за врска меѓу Фондот и надлежниот орган за врска во Република Словенија, Република Албанија и Република Косово.

4. Работа на Одделението за оцена на работната способност

Во постапката за остварување на правата од пензиското и инвалидско осигурување од големо значење е оцената на работната способност на осигуреникот, затоа што доколку постои инвалидност или телесно оштетување се остваруваат долгорочни материјални права од пензиското и инвалидско осигурување.

Во 2018 година, Комисијата за оцена на работната способност работеше во 3 состави по 2 члена од лекари специјалисти и 1 лекар специјалист раководител и истата редовно и навреме ги извршуваше обврските и се донесуваше Наод, оцена и мислење и во предмети кај кои се применува билателарен Договор за социјално осигурување.

Во 2018 година, во архивата на Првостепената комисија за оцена на работна способност се примени и заведени 5.217 предмети, додека во 2017 година се примени 5.100 премети, или 117 предмети повеќе, или 2,3% и истите предмети се комплетирани. Што се однесува до предметите по Задолжителен контролен преглед, комплетирани и поканети се 327 лица (431 лице во 2017 год.). Писма испратени до подносителите за докомплетирање на работната и медицинската документација има вкупно 1078, а на 120 предмети им била прекината постапката по член 14 од Правилникот.

Од вкупниот број на поднесени барања, Комисијата донесе 3.790 наоди за оцена на работната способност, во 2017 година имаше 3.700 наоди, од нив 43 наоди за остварување на правото по меѓународни договори, а во 2017 година 44 наоди, 328 наоди за утврдување на процент на телесно оштетување како единствено право, додека во 2017 година имаше 275 такви наоди.

Структурата и видот на вештачените барања во 2018 е следната:

-1.108 барања, или 32,0% за остварување право на пензија, (во 2017 година 1.140 барања), и тоа: 635 барања или 18,3% за општа неспособност, а за работа во 2017 година 719 барања и 473 барања или 13,7%, професионална неспособноста за работа со право на пензија, а во 2017 година 421 барање,

-431 барање или 12,4% за намалена работна способност со скратено работно време, а во 2017 година 343 барања,

- 131 барање или 3,8% за промена на работно место, а во 2017 година 124 барања,

- 144 барања, или 4,6% и понатаму намалена работна способност, а во 2017 година 132 барања,

- нема барања каде лекувањето не е завршено,

- 1.309 барања, или 37,8% - не постои инвалидност, а во 2017 година 1.355 барања,
- 9 барања или 0,3% - други случаи, а во 2017 година 13 барања,
- 176 барања, или 5,0% повторни прегледи, а во 2017 година 171 барање,
- 111 барања или 3,2% за семејна пензија, а во 2017 година 103 барања,
- 43 наоди или 1,2% за странски носители, а во 2017 година 44 наоди.

Табела бр.20: Решените барања за оцена на работна способност по видови во 2018 и 2017 година дадени се во следната табела:

ред. број	Вид на случаи	2018 година		2017 година		Индекс 2018/2017
		број	Структура	број	структура	
1	Општа неспособност за работа	1.108	32,0	1.140	33,3	97,2
2	Скратено работно време	431	12,5	343	10	125,7
3	Промена на работа	131	3,8	124	3,6	105,6
4	И понатаму намалена работна способност	144	4,2	132	3,8	109,1
5	Лекувањето не е завршено	0	0	0	0	0,0
6	Не постои инвалидност	1.309	37,8	1.355	39,6	96,6
7	Други случаи	9	0,3	13	0,4	69,2
8	Повторни прегледи	176	5,0	171	5,0	102,9
9	Семејна пензија	111	3,2	103	3,0	107,8
10	Наоди за странски носители	43	1,2	44	1,3	97,7
	ВКУПНО I	3.462	100,0	3.425	100,0	101,1
1	Здравствена заштита	0	0	0	0	0,0
2	Телесно оштетување	328	50,1	275	39,0	119,3
3	Контролен преглед	327	49,9	431	61,0	75,8
	ВКУПНО II	655	100	706	100	92,8
	ВКУПНО (I+II)	4.117	100	4.131	100	99,7

Структурата на вештачените барања може да се види од следниот графикон:

Од податоците во табелата за решени барања од страна на Комисијата за оцена на работната способност во 2018 година, се гледа дека работата се одвиваше навремено, а предметите во најкратоток рок беа решавани со 79% решени во однос на вкупно поднесените, односно комплетирани барања.

Табела бр.21: Бројот на донесените наоди за оцена на работната способност по години е следниот:

Година	Оцена на работната способност	Телесно оштетување	Други барања	Вкупно
2007	7.397	345	963	8.705
2008	6.605	297	1.689	8.591
2009	6.221	358	1.069	7.648
2010	4.479	254	1.110	5.843
2011	3.225	201	561	3.987
2012	5.131	401	959	6.491
2013	4.678	415	833	5.926

2014	3.776	373	911	5.060
2015	3.605	340	878	4.823
2016	3.601	324	660	4.585
2017	3.368	275	488	4.131
2018	3410	328	379	4.117

Според податоците од табелата, произлегува дека во 2018 година има намалување на донесените наоди за оцена на работната способност во однос на претходната година.

Кога се работи за времена инвалидска пензија и постапка на задолжителен контролен преглед, постапува Комисијата за задолжителен контролен преглед на корисниците на времена инвалидска, односно семејна пензија. Во периодот од 01.01. до 31.12.2018 година, оваа Комисија вештачала 327 случаи, а во 2017 година 431 случај и донела толку соодветни наоди.

Ревизија на сите наоди на Комисијата за оцена на работната способност, со кои е утврдена инвалидност, односно неспособност за работа, како и по случаен избор и ревизија кај негативни наоди, врши Комисијата за ревизија на наодот, оценката и мислењето за утврдување на инвалидност, односно неспособност за работа, основана од министерот за труд и социјална политика.

Во 2018 година, Комисијата за оцена на работната способност до Комисијата за ревизија при Министерството за труд и социјална политика, има доставено вкупно 1.710 наоди (1.239 позитивни и 471 негативни).

Од доставени 1.239 позитивни наоди, Комисијата за ревизија потврдила 1.196 наоди, или 96,5% од вкупниот број, а непотврдила 43 наоди, или 3,5%.

Исто така, од 471 доставен негативен наод до Комисијата за ревизија при Министерството за труд и социјална политика, истата потврдила 439 наоди, или 93,2%, а непотврдила 32 наоди, или 6,8%.

Во вкупниот број на доставени наоди од ОРС до МТСП се внесени сите донесени наоди од првостепена постапка, како и предметите од задолжителен

контролен преглед предмет, семејни пензии, како и наодите кои произлегуваат од меѓународните договори на лица кои живеат во странство, а се носители на пензии од странскиот орган.

Во 2018 година, Комисијата за задолжителен контролен преглед до Комисијата за ревизија при Министерството за труд и социјална политика, има доставено вкупно 322 наоди (286 позитивни и 36 негативни).

Од доставени 286 позитивни наоди, Комисијата за ревизија потврдила 272 наоди, или 95,1% од вкупниот број, а непотврдила 14 наоди, или 4,9%.

Исто така, од 36 доставени негативни наоди до Комисијата за ревизија при Министерството за труд и социјална политика потврдила 32 наоди, или 88,9%, а непотврдила 4 наоди, или 11,1 %.

5. Матична евиденција

Во текот на 2018 година, Одделението за матична евиденција во Централата на Стручната служба на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија, ги спроведуваше задачите кои произлегуваат од тековното работење на одделението, задачите кои се однесуваат на спроведување на договори со надворешни Институции, како и соработката со МАПАС во делот на постапувањето на точноста на податоците за осигурениците.

Во континуитет се одвиваа активности поврзани со обезбедување на точни комплетни ажурни бази на податоци за осигурениците и обврзниците за плаќање на придонесот, како и за корисниците на права од пензиското и инвалидското осигурување.

Стручната служба изврши контрола за да утврди дали вработените ги применуваат важечките законски прописи, процедури, појаснувања и укажувања доставени од страна на Централата.

Одделението активно учествуваше во соработка со другите одделенија во Централата на Стручната служба, а во насока на разрешување на дилеми во делот на стажот на осигурување.

Одделението за матична евиденција ги спроведуваше следните активности:

- Надзор и контрола на работењето во филијалите/деловниците

При спроведениот надзор и контрола се согледа работењето на вработените, потребата од нововработени во одредени филијали како и подребата од соработка со одредени институции. Притоа, Централата на Стручната служба изготви записници за секоја Филијала/Деловница, поединечно.

- Склучување на Меморандум за деловна соработка со МВР, како и спроведување на размената на податоци со институциите со кои се склучени договори за соработка - Влада на Р.Македонија, МАПАС, Приватните пензиски друштва, Министерството за труд и социјална политика, Министерството за транспорт и врски како и побарувања од Фондот до Централен регистар, МВР.
- Одговори на престапки доставени од физички лица, правни лица и амбасади како и давање на мислења и претходна согласност на предмети побарани од филијалите/деловниците.
- Подготовка на известувања до филијалите и деловниците за прашања кои се од областа на матичната евиденција како и насоки за работа согласно измените од Законот за пензиското и инвалидското осигурување, Законот за социјалните придонеси и другите релевантни закони.
- Подготовка на деловни барања за измени и дополнувања во апликациите за водење на евиденциите за осигурениците, обврзниците и корисниците на правата од ПИО.
- Соработка со обврзници за кои стажот на осигурување се смета со зголемено траење.

- Соработка на Фондот со институциите во однос на членство во приватниот пензиски столб и одговори на барања за членови во приватните пензиски фондови.
- Изготвување на Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за начинот на водење на матичната евиденција
- Учество и одговор на преставки согласно Законот за заштита на личните податоци и законот за информации од јавен карактер.
- Учество на имплементација на проектот „Raise up“, од програмата EaSI, активности од областа на напријавено работење на Европската Унија.
- Постапување по барања за следење и обезбедување на преписи од оригиналот на микрофилмуваните пријави.
- Изготвување на барања до ИТ Секторот побарани од страна на институции за барања поврзани со осигурениците како и корисниците на права.

Во текот на 2018 година, заклучно со ноември, во евиденцијата на Фондот, внесени се 310.911 пријави во податоци за стаж на осигурување и плати.

Овој број на пријави опфаќа 195.393 пријави кои се добиени по електронски пат, односно се генерирани и потоа утврдени (за периодите по 2006), од кои за 2018 година се 69.297 пријави. Интерактивно од страна на референтите во службите за матична евиденција (за периоди пред 2006 година), во системот за автоматска обработка на податоците внесени се 115.518 пријави.

Во текот на 2018 година, исто така, беше спроведено генерирање и утврдување на пријавите М4 по автоматски пат преку Секторот за информатика и на тој начин беа утврдени 485.458 пријави.

На ниво на филијали и деловници на Фондот, состојбите со непосредно внесени пријави од страна на референтите, се следни:

	внесени	генерирани	вкупно
ВИНИЦА	655	1233	1888
ВЕЛЕС	1940	7954	9894
ВАЛАНДОВО	401	1688	2089

ТЕТОВО	3409	7054	10463
СВ.НИКОЛЕ	747	2853	3600
СТРУМИЦА	2539	3714	6253
СТРУГА	2720	2751	5471
СКОПЈЕ	63134	38084	101218
РЕСЕН	953	1418	2371
РАДОВИШ	2317	2514	4831
ПРОБИШТИП	556	2322	2878
ПРИЛЕП	3010	11475	14485
ОХРИД	2885	7580	10465
НЕГОТИНО	635	3093	3728
М.БРОД	241	570	811
КУМАНОВО	5180	8640	13820
КРУШЕВО	253	1016	1269
КР.ПАЛАНКА	770	3292	4062
КРАТОВО	199	856	1055
КОЧАНИ	1742	4598	6340
КИЧЕВО	1656	3182	4838
КАВАДАРЦИ	1650	4217	5867
ГОСТИВАР	2763	4555	7318
ГЕВГЕЛИЈА	1830	3307	5137
ДЕМИР ХИСАР	234	879	1113
ДЕЛЧЕВО	754	1230	1984
ДЕБАР	552	632	1184
БИТОЛА	4002	18073	22075
БЕРОВО	418	1671	2089
ШТИП	5849	7364	13213
СКОПЈЕ ЦЕНТРАЛА	1524	37578	39102
	115.518	195.393	310.911

Функции на Фондот за потребите на вториот пензиски столб

Во текот на 2018 година, вработени од Фондот учествуваа во работата на Комисијата за спроведување на пензискиот систем формирана од Владата на Република Северна Македонија („Сл.весник на РМ“ 93/2018).

Фондот направи анализа на распределбата на осигурениците во вториот пензиски столб, кои со Законот за задолжително финансирано пензиско осигурување

(„Службен весник на РМ“ бр. 29/2002, 85/2003, 40/2004, 113/2005, 29/2007, 88/2008, 48/2009, 50/10, 171/10, 36/11, 98/12, 13/13, 164/13, 44/14, 192/15, 30/16 и 21/18) се должни да се зачленат во задолжителните пензиски фондови. Согласно Законот, осигурениците кои прв пат се вработуваат по 1 јануари 2003 година се задолжителни членови во задолжителен пензиски фонд. Се работеше на прочистување на базата на податоци за овие осигуреници поради можноста од постоење на неточни М1/М2 пријави или невалидни М4, со цел да се утврди точниот број на осигуреници кои треба да се распределат во задолжителните пензиски фондови и осигурениците кои треба да се исклучуваат од членство односно не се распределуваат поради евидентиран стаж на осигурување пред 2003 година.

Во насока на обезбедување на реални права на осигурениците и надминување на констатираните проблеми во евидентирањето на податоците, во Фондот во текот на 2018 година, беа спроведени анализи на евиденцијата, анализи на деловните процедури, прочистување на базата со податоци, сè со цел да се изврши подобрување на постојниот пензиски систем во интерес на осигурениците.

Исто така, според овие анализи се донесоа и новите законски решенија, а истовремено Фондот отпочна со подобрување на деловните процеси и зајакнување на сите контролни критериуми во водењето на евиденциите и распределбата на членството во вториот пензиски столб.

Фондот работеше на вршење на „корективен поврат“ на погрешно уплатени средства од ФПИОМ во задолжителните пензиски фондови. Погрешно уплатените придонеси најчесто се поради погрешни основи на осигурување во пријавата доставена од работодавачот, или поради измена на основите на осигурување што ги прави неподобни за членство во втор пензиски столб. Осигурениците за кои е извршена погрешна распределба на придонес во втор пензиски столб се поделени на неколку категории: вработени во Министерството за внатрешни работи кои имаат погрешен основ на осигурување, осигуреници кои се осигурени само по основ на инвалидност и повреда на работа за што се плаќа 4% придонес од основицата, лица

осигурени по основ на договор за дело, земјоделци кои се изземени од членство во втор столб.

Исто така, унапредена е и организационата поставеност во Фондот со формирање на посебен Оддел, кој се грижи исклучиво за членството во вториот столб. На овој начин, се очекува надминување на проблемите кои досега се јавуваа во воспоставувањето и водењето на евиденцијата за членовите во вториот пензиски столб.

6. Исплата на пензии

Една од основните функции на Фондот при спроведувањето на пензиското и инвалидско осигурување, е исплатата на пензиските примања на корисниците на пензија. И во 2018 година, во првата недела од месецот, се вршеше исплата на пензиите за претходниот месец, а обработката на пензиите се вршеше во соработка со Секторот за информатика.

- Подготвени и исплатени се редовни месечни исплати на пензии за корисници на пензии од работничко осигурување, воени пензии земјоделски минимални пензии, како и исплата во поранешни ЈУ-републики и трансфер.
- Подготвени и исплатени се вонредни исплати за починати корисници на пензија во Р.Македонија и странски држави.
- Обработка, печатење, проверка и отворање на финансви досиеја за нови решенија кои се донесени за корисници на пензија кои за прв пат стекнале право на пензија.
- Обработка, печатење, проверка на решенија донесени од страна на филјалите на Фондот, за обнова на постапка, ускратни решенија и др.
- Постапување по решенија, пресметка и контрола на истите.
- Прием, евидентирање, скенирање и постапување по барања за информација, известувања и налози за извршување, доставени од страна на извршителите.

- Примени и обработени уверенија за живот во март и ноември 2018 година, на корисници на пензија на кои исплатата се врши во поранешните ЈУ-републики, трансфер и на корисниците на пензија во Р.Македонија за кои исплатата се врши преку овластено лице, корисници на пензии по основ на неспособност за работа и самостоен живот, како и други категории на корисници на пензии.
- Исклучување од исплата на корисниците на пензија кои на барање на Фондот, во определениот рок, не доставиле потврда за живот во мај и декември 2018 година.
- Доставување на известување за прекинување на право на исплата за корисници на пензија, кои и по втората достава, немаат испратено Уверение за живот.
- Прием, скенирање и обработка на образец за оштетно побарувања согласно договорите со поранешните Ју- републики.
- Електронска размена на починати корисници на пензија кои живееле во поранешните Ју- републики, пасивизирање, барање на повеќе исплатени пензиски примања од банка.
- Прием, скенирање и евиднетирање на школски потврди во текот на октомври, ноември и декември 2018 година за корисници кои користат право на пензија по основ на школување.
- Пасивирање на исплатата за корисници по основ на школување, кои во определениот рок не доставиле потврда за школување во октомври и ноември 2018 година.
- Пасивирање на исплатата за корисници по основ на школување кои имаат наполнето 15 години возраст, а истите немаат доставено Потврда за школување.
- Пасивирање на исплатата на месечно ниво за корисниците на семејни пензии по основ на школување кои имаат наполнето 26 години возраст, како и

доставување на известие до филијалите на Фондот за ускратување на нивното право на пензија.

- Пресметка, изготвување и доставување на пресметки за сторена преплата до Одделението за правни работи.
- Зголемена контрола на новите решенија кои секојдневно пристигнуваа во одделението, со што, кај случаите каде се утврдени недостатоци, решенијата се враќани назад во филијалите на Фондот за корекција.
- Комуникација со Управата за водење на матични книги за обезбедување на податоци за починати корисници на пензија, пасивирање на исплатата и изготвување на пресметка за сторена преплата.

7. Имотно-правно работење

Стручната служба на Фондот во 2018 година евидентира вкупно 261 предмет, од кои 260 се по основ на штети, а во 1 предмет (Македонија Табак ДОО - Штип) Фондот се јавува во својство на доверител во ликвидационата постапка на друштвото.

Побарувањата на Фондот по основ на штети, за предметите во 2018 година се во вкупен износ од 22.378.363,00 денари, од кои завршени се (адактирани) 114 предмети и наплатено вкупно 4.613.056,00 денари.

Предмет (вид):	Бр. Евидентирани предмети:	Вкупно побарување:	Наплатени средства:
Неоснована исплата на инвалидска пензија	44	10.752.876,00	1.192.148,00
Престанок на право на семејна пензија	144	4.688.934,00	1.400.704,00
Корисникот на старосна пензија се вработил	38	3.687.824,00	1.095.044,00
Престанок на право на најнизок износ на пензија	6	996.901,00	91.264,00

Исплата на починат корисник на пензија	20	762.950,00	309.182,00
Поништено решение за старосна пензија	5	820.937,00	494.895,00
Фиктивен стаж	1	656.830,00	18.708,00
Други основи	3	11.111,00	11.111,00

Во 2018 година се поднесени 28 тужби по разни основи за наплата на побарување во износ од 6.444.522,00 денари.

Во текот на 2018 година, од страна на надлежните судови во Република Македонија, а во однос на Фондот, донесени се 58 пресуди, од кои 11 пресуди се донесени за предмети во кои Фондот е тужена страна со 6 пресуди во корист на тужителите. Од овие 58 пресуди, во 2018 година се примени 4 пресуди донесени од Апелационите судови кои одлучувале по жалби против пресуди донесени од основните судови во 217 година.

Од 47 пресуди за предмети во кои Фондот се јавува во својство тужител, во 33 пресуди се усвојува тужбеното барање на Фондот, во 4 пресуди делумно се усвојува тужбеното барање на Фондот, додека во 10 пресуди се одбива тужбеното барање на Фондот како неосновано.

Во 2018 година против Фондот се поднесени 7 тужби по разни основи за побарувања во вкупен износ од 1.151.089,00 денари, од кои за 4 предмети се во постапка по жалба, за 2 предмети сè уште не е закажано подготвително рочиште, додека за 1 предмет е донесена пресуда со која се усвојува тужбеното барање на тужителот.

Стручната служба на Фондот постапува и по предмети од претходните години кои сè уште не се завршени, односно наплатени.

8. Органи на управување на Фондот

1. Управен одбор

Работата на Управниот одбор во 2018 година, беше остварена согласно статутарните одредби и Програмата и планот за работа на Управниот одбор за 2018 година, според која, УО на Фондот на ПИОМ како највисок орган на управување, својата активност ја насочи за обезбедување средства за спроведување на пензиското и инвалидско осигурување и зачувување на материјалната и социјална сигурност на корисниците на пензија, како и во интерес и унапредување на пензиската политика во нашата Држава.

Управниот одбор на Фондот е составен од седум членови именувани од Владата на Република Македонија, за време од четири години. Од вкупниот број на членови, пет члена, односно по еден претставник се именуваат на предлог на: Министерството за труд и социјална политика, Министерството за финансии, Репрезентативниот синдикат член на Економско социјалниот совет, Репрезентативното здружение на работодавачите член на Економско социјалниот совет и Сојузот на здруженијата на пензионерите на Македонија. Управниот одбор на Фондот од своите редови избира претседател и заменик претседател за време од една година и за својата работа, најмалку еднаш годишно, поднесува извештај до Владата на Република Македонија.

Управниот одбор на Фондот, во својата работа носи Програма и план за работа, утврдува предлог - буџетско барање до Министерството за финансии, усвојува Завршна сметка на Фондот, се грижи за редовна уплата на придонесот за пензиско и инвалидско осигурување, одлучува за користење на средствата на Фондот, за продажба на имотот во сопственост на Фондот, за продажба на акциите и уделите од вкупниот капитал стекнат по основ на трансформација на претпријатијата со општествен капитал, се грижи и редовно ја следи исплатата на посмртната помош на корисниците на пензија и на издвоените средства од пензиите за членарина, како и разгледува прашања, извештаи, информации и други материјали во врска со

состојбите и проблемите од пензиското и инвалидско осигурување и други работи од надлежноста на Фондот.

Управниот одбор на Фондот на ПИОМ, во 2018 година, одржа 16 седници, на кои беа разгледани, дискутирани и вреднувани вкупно 87 материјали. Притоа, беа донесени 37 одлуки, Програма и план за работа на УО на Фондот на ПИОМ и Годишен план за работа на Фондот на ПИОМ, усвоени 29 информации и 4 извештаи, а беа донесени и Буџет на Фондот на ПИОМ за 2019 год., Стратешки план на Фондот на ПИОМ за периодот 2019-2021 година, како и Стратегија за управување со ризиците во Фондот на ПИОМ за периодот 2019 – 2022 година.

Членовите на Управниот одбор имаа колективна и квалитетна соработка и одговорност при донесувањето одлуки и заклучоци, во интерес на корисниците на нашите услуги.

Исто така, за Државниот архив на Република Македонија, направен е опис и попис на архивска граѓа од трајна вредност, во која се содржани сите одржани седници на Управниот одбор на Фондот и наведени усвоените документи на седниците одржани во 2018 година.

Управниот одбор на Фондот, изврши исклучително значајна работно - раководна активност што претставува вистински легитимитет дека Фондот во 2018 година одговорно, квалитетно и навреме ја реализира Програмата и планот за работа, со доследно почитување на законските документи: Законот за пензиското и инвалидското осигурување, Статутот на Фондот на ПИОМ и Деловникот за работа на Управниот одбор.

Може да се заклучи, дека Управниот одбор на Фондот на ПИОМ во 2018 година, својата активност ја имаше насочено кон одговорно и квалитетно разрешување на повеќето актуелни и приоритетни прашања од доменот на својата секојдневна работа и ангажираност, при што се постигнати значајни и афирмативни резултати на тој план.

2. Директор

Директорот на Фондот раководи со истиот и го претставува пред трети лица. Во рамките на своите овластувања во 2018 година, директорот успешно ја раководеше работата на Фондот, што придонесе да се остварат позитивни резултати во сите сегменти од спроведувањето на пензиското и инвалидско осигурување. Директорот ја предложи Програмата за работа на Управниот одбор за 2018 година и донесе Програма за работа на Фондот. Неговото ангажирање придонесе за целосна реализација на Програмата за работа, што резултира со успеси во интерес на корисниците на нашата работа. Тој, исто така, презеде и повеќе мерки за наплата на ненаплатениот придонес заклучно со 2008 година, за зголемување на наплатата на придонесот за пензиско и инвалидско осигурување, потоа за барање согласност за вработување на упразнетите работни места, за подобрување на финансиското работење, како и за постапување по повеќе клучни прашања за вршење на дејноста на Фондот, а поврзани со постојната законска регулатива и потребата од нивна измена.

Како извршен орган на Фондот, директорот, до Управниот одбор предлагаше извештаи, анализи, одлуки и други материјали од пензиското и инвалидско осигурување, а воедно се грижеше и за извршување на одлуките, насоките и заклучоците донесени од Управниот одбор на Фондот и Владата на Република Македонија.

Како директор на Стручната служба на Фондот, ја организираше и координираше работата на вработените во Фондот и одлучуваше за остварување на нивните права од работен однос.

9. Стручна служба на Фондот

1. Човечки ресурси

Во текот на 2018 година, Одделението за човечки ресурси ја реализираше политиката на менаџирање со човечките ресурси во Фондот на ПИОМ, преку имплементирање на Законот за работни односи, Законот за вработените во јавниот

сектор, Закон за административни службеници, Законот за ПИО, Правилникот за систематизација на работните места во Фондот на ПИОМ бр.02-441/1 од 21.01.2016год. и Колективниот договор за уредување, односно доуредување на правата, обврските и одговорностите од работен однос во Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија бр.02-3278/1 од 23.06.2016 година.

Изработени и донесени беа неколку измени и дополнувања на Правилникот за систематизација на работните места на вработените во Фондот на ПИОМ.

Спроведена е постапката за полугодишно интервју и постапката за оценување на административните службеници во Фондот на ПИОМ и врз основа на тоа изработен е Извештај за спроведеното оценување и истиот е доставен до Министерството за информатичко општество и администрација.

Врз основа на Законот за вработените во јавниот сектор, изготвени се План за вработување за 2019 година и План за обуки на административните службеници во Фондот за 2019 година, како и извештаи за нивната реализација.

Продолжено е ажурирањето на податоците на вработените преку софтверот за човечки ресурси – Hermes, а врз основа на обврската од Законот за вработените во јавниот сектор, се продолжи со внесување и ажурирање на податоците за вработените во ФПИОМ во Информациониот систем за управување со човечки ресурси (ИСУЧР), кој го води Министерството за информатичко општество и администрација.

Се продолжи со електронската евиденција на работното време во Фондот, преку изработка на дневни, неделни и месечни извештаи за присутност на вработените, комуникација со Агенцијата за вработување, спроведување на пријави М1-М2, ППР пријави и одјави на вработените по било кој основ: откази, пензионирање, мирување на работен однос, неплатени отсуства, извештаи за вработените за образование, работно место, националност, пол и возраст.

Беа изработени договори за самостојна работа, како и План за користење на годишните одмори за 2018 година.

Се спроведуваа дисциплински постапки, а спроведени се и постапки за преземање на вработени од други институции.

Беа спроведени неколку постапки за унапредување, по пат на интересен оглас. Исто така беше спроведена и една постапка за вработување согласно Законот за административните службеници и една постапка за вработување согласно Законот за вработените во јавниот сектор.

Исто така изготвени се решенија по основи за: распоредување, изрекување дисциплински мерки, престанок на вработување, платено и неплатено отсуство, годишен одмор.

Тековно се изготвуваа одговори по жалбите на вработените доставени преку Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија до Агенцијата за администрација.

Редовно се врши писмена комуникација со Владата на Република Македонија, министерствата и другите надлежни институции, ажурирање на податоците за вработените во координација со Фондот за здравствено осигурување за добивање картони за здравствено осигурување, како и за електронските здравствени картички. Изработен е и ажуриран Планот за одбрана во Фондот.

Во Стручната служба на Фондот, со состојба декември 2018 година, беа ангажирани 587 вработени. Во споредба со 2017 година, бројот е намален за 21 вработен, и тоа најмногу поради заминување во пензија на вработените, а непополнување на упразнетите работни места.

Квалификациската структура на вработените во Стручната служба на Фондот е прикажана во табелата подолу.

Табела бр.22: Квалификациска структура на вработените во Фондот

Стручна подготовка	2017	Структура	2018	Структура
Висока	300	49.3	297	50.6
Виша	53	8.7	47	8.0
Средна	238	39.1	227	38.7
Ниска	17	2.8	16	2.7
Вкупно	608	100.0	587	100.0

Структурата на вработените според школната подготовка, во 2018 во однос на 2017 година, е скоро на повисоко ниво.

Табела бр.23: Движење на бројот на вработените во Стручната служба на Фондот, во периодот од 2007-2018 година

Година	Стручна служба, Централна-Скопје	Подрачни единици	Вкупно
2007	254	430	684
2008	254	462	716
2009	251	427	678
2010	263	474	737
2011	258	451	709
2012	245	432	677
2013	233	421	654
2014	230	406	636
2015	252	393	645
2016	249	388	637
2017	242	366	608
2018	233	354	587

Според стручната подготовка, просечната бруто плата (декември 2018 година) изнесува:

ВСС	38.295,00
ВС	33.336,00
ССС	25.891,00
НСС	20.157,00
Вкупно	32.163,00

Надоместокот на Стручната служба на Фондот во 2017 година изнесува 232,19 милиони денари и истиот во вкупните расходи на Фондот учествува со 0,34%.

2. Одделение за внатрешна ревизија

Одделението за внатрешна ревизија во текот на 2018 година, ги извршуваше своите работни задачи предвидени во Стратегискиот план за извршување на ревизија од 2018-2020 година и Годишниот план за ревизија за 2018 година, со цел преку своите наоди, препораки, забелешки и советодавната улога да придонесе во подобрување на работењето и зголемување на ефикасноста на системите за внатрешна контрола во Фондот на ПИОМ.

Внатрешната ревизија ги спроведува своите работни задачи согласно прифатените стандарди за професионално извршување на ревизија, Законот за јавна внатрешна финансиска контрола, подзаконските акти донесени врз основа на овој закон, Повелбата за внатрешна ревизија, како и Етичкиот кодекс на внатрешните ревизори.

За секоја спроведена ревизија се изготвува целокупна документација која го претставува ревизорското досие, кое е селектирано и подредено со број, поради организираност во извршувањето.

Покрај спроведените ревизии, Одделението за внатрешна ревизија во текот на 2018 година ги извршуваше и следните активности:

- Изготвување на изјавата за квалитет на состојбата за внатрешните контроли за 2017 година, согласно Законот за јавна внатрешна финансиска контрола („Службен весник на Република Македонија“ бр. 90/09, 188/13 и 192/15).
- Изготвување на Годишен план за 2019 година и Стратегиски план за 2019-2021 година за работата на Одделението за внатрешна ревизија, кој е одобрен од директорот на ФПИОМ и доставен до Министерството за финансии.
- Согласно меѓународните стандарди за извршување на внатрешна ревизија, Одделението за внатрешна ревизија има изготвено Регистар на препораки, кој редовно се ажурира по издадени извештаи, или спроведени препораки.

Ажурираниот регистар на препораки од 31.12.2018 година содржи петнаесет (15) конечни извештаи од внатрешната ревизија и се опфатени сто четириесет и три (143) препораки, во времето на нивното ревидирање. Ажурираниот регистар на препораките од 31.12.2018 година, ги има опфатено периодот на извршени ревизии од 2016, 2017 и 2018 година, во него се сместени наоди и препораки од процеси за кои треба подобрување.

- Регистарот на ризици се ажурира најмалку еднаш годишно, со сопствена проценка за ризиците кои се закана за работењето на ФПИОМ. Регистарот на ризици содржи 143 проценети ризици од четирите сектори во ФПИОМ, проценките се направени врз основа на ревизии кои се спроведени во изминатиот период, или по процедури за работа од одделението.
- Во текот на 2018 година беше ажуриран Ревизорскиот универзум, кој е составен документ на Стратегискиот план на Одделението за внатрешна ревизија за период од 2019 – 2021 година. Овој документ се користи за проценка на ризици при планирање на ревизиите. Ревизорскиот универзум ги дефинира клучните процеси и цели на тие процеси за да ги оцени со факторите на ризик.
- Во период од 01.01.2018 до 31.12.2018 година, спроведени се ревизии согласно Годишниот план за 2018 година. Во текот на 2019 година предвидено е спроведување на follow up ревизија за спроведување на препораките за секоја извршена ревизија одделно, согласно планот за примена на препораките.

Во продолжение следува преглед на спроведени ревизии за период од 01.01.2018 до 31.12.2018 година.

1. Ревизија на системот на внатрешни контроли на процесот на матична евиденција на утврдување на стаж во ФПИОМ.
2. Ревизија на усогласеност на планираните обуки за вработените на ФПИОМ.

3. Follow up ревизија на постапување по наодите и препораките од извршените ревизии за период од 01.01.2017 до 31.12.2017 година во ФПИОМ.

4. Ревизија на процесот за разрешување на неидентификувани и неалоцирани уплати на придонес од ПИО во ФПИОМ.

5. Ревизија на системот на внатрешни контроли на процесот на исплата на солидарен фонд на наследници на починат корисник на пензија во филијалите на ФПИОМ.

6. Ревизија на усогласеност на процесот за јавни набавки во Секторот за финансиски прашања во ФПИОМ.

3. Буџетска контрола

Во текот на 2018 година стручната служба на Фондот на ПИОМ во целост ги реализираше сите зацртани задачи предвидени со Програмата за работа и Планот за извршување на финансиски контроли во Фондот, што вклучи:

- Ех-анте и Ех-пост контрола на сите склучени финансиски договори на Фондот со другите институци и следење нивната реализација;
- Контрола на сите влезни фактури при што е вршена проверка на 1100 фактури на истите пред да се изврши исплатата ;
- Редовно следење и информирање на Помошник Директорот на секторот за Финансиски прашања за извршувањето на буџетот;
- Внатрешна распределба на буџетот согласно ЗЈВФК;
- Редовна контрола на патните налози и фискални сметки за гориво, контрола на 270 патни налози и 960 фискални сметки за гориво;
- Редовно годишно усогласување на базата на корисници на пензии на Фондот со базата на МВР и информирање на Владата на Република Македонија за утврдената состојба;
- Финансиска проверка на одобрените средства во буџетот за јавни набавки;

- Одржување на системот за управување со квалитет ИСО 9001:2015 стандард.

Стручната служба на Фондот во текот на 2018 год, активно учествуваше во комисији за пописот на имотот на Фондот, а исто така активно беше вклучена и во проектот за бањско-климатска рекреација.

Истата обезбеди почитување на пишаните процедури од страна на сите надлежни во секторите и одделенијата и нивно редовно ажурирање согласно промените и новините во работењето. Целосно се придржуваше кон Правилникот за начинот на спроведување внатрешна распределба на вкупниот одобрен буџет, преземање финансиски обврски и извршување на плаќањата во Фондот. Во 2018 продолжи и се зајакна соработката со УВМК и МВР во поглед на постапувањето по нивните информации за починати корисници на пензии.

4. Јавни набавки

Одделението за јавни набавки во 2018 година ги спроведуваше постапките за набавки предвидени во Годишниот план за јавни набавки на Фондот во 2018 година со архивски број 02-225/2 од 12.01.2018 година, согласно Законот за јавни набавки (“Службен весник на РМ” бр. 136/07, 130/08, 97/10, 53/11, 185/11, 15/13, 148/13, 160/13, 28/14, 43/14, 130/14, 180/14, 78/15, 192/15, 27/16, 120/16, 165/17 и 83/18) со примена на електронски систем за јавни набавки (<https://www.e-nabavki.gov.mk>).

Со Годишниот план за јавни набавки на Фондот во 2018 година се планирани 62 постапки за набавки, и тоа: 21 постапка за набавка на стоки, 40 постапки за услуги и 1 постапка за работи.

Прикажените податоци во овој извештај од одделението за јавни набавки се однесуваат на огласите за доделување на Договор за јавна набавка, прилози,

поништувања, сите склучени договори за јавни набавки и електронски аукции/ поднесување на конечна цена во дадениот период.

Постапките за доделување на договори за јавни набавки беа водени со: постапка со барање за прибирање на понуди со објавување на оглас (м) кога проценетата вредност на договорот за јавна набавка без вклучен ДДВ е до 5.000 евра во денарска противвредност за стоки, услуги и работи, постапка со барање за прибирање на понуди со објава на оглас кога проценетата вредност на договорот за јавна набавка на стоки и услуги е до 20.000 евра без ДДВ во денарска противвредност, а за работи до 50.000 евра без ДДВ во денарска противвредност, отворена постапка за стоки, услуги и работи и Доделување на договори за јавна набавка согласно категорија на услуги 17-27.

Во 2018 година, се објавени 58 огласи за доделување на договор за јавна набавки и 4 прилози, од кои 19 огласи за барање за прибирање на понуди со проценета вредност до 5.000 евра во денарска противвредност за стоки, услуги и работи, 15 огласи за барање за прибирање на понуди со проценета вредност на договорот за јавна набавка за стоки, услуги и работи до 20.000 евра во денарска противвредност, 21 оглас за отворена постапка кога проценета вредност на договорот за јавна набавка за стоки, услуги и работи е под или над 130.000 евра во денарска противвредност и во категоријата Други огласи од страна на Фондот се објавени 3 огласи и станува збор за огласи за доделување на договори за јавна набавка како “неприоритетни услуги” согласно член 17 став 1 алинеја 2 од Законот и тоа: правни, здравствени и угостителски услуги.

Согласно законските измени кога проценета вредност на договорот за јавна набавка без вклучен ДДВ е над 50.000 евра за стоки и услуги, односно над 200.000 евра за работи, огласот задолжително се објавува во Службеното гласило на европската унија –TED (Tenders electronic daily) а во 2018 година Фондот има објавено 8 огласи на TED.

Во 2018 година објавени се вкупно 58 огласи за доделување на договор за јавна набавка и може да се констатира дека бројот на објавените огласи е ист со 2017 година кога биле објавени 58 огласи.

Табела бр.1 Приказ на бројот на објавени огласи според вид на постапката

Вид на постапка	Број на огласи
Постапка со барање за прибирање на понуди (m)	19
Постапка со барање за прибирање на понуди	15
Отворена постапка	21
Доделување на договори за јавна набавка согласно категорија на услуги 17-27	3
Вкупно	58

Од горенаведените податоци, може да се заклучи дека најмногу огласи за доделување на договор се објавени со отворена постапка и постапка со барање за прибирање на понуди (m).

Табела бр.2 Приказ на бројот на објавени огласи според вид на договорот за јавна набавка

Вид на договорот за јавна набавка	Број на објавени огласи	%
Стоки	21	36,21
Услуги	36	62,07
Работи	1	1,72
Вкупно	58	100,00

Од направената анализа на бројот на огласите според видот на предметот на договорот за јавна набавка, се забележува дека најмногу огласи за доделување на договори се објавени за набавка на услуги, и тоа 36 (62,07%) огласи, за стоки се објавени 21 (36,21%) огласи и 1 (1,72%) оглас за работи.

Договорниот орган Фондот на ПИОМ во 2018 година склучил вкупно 63 договори за јавни набавки кои се однесуваат на постапките, и тоа 26 договори со отворена постапка, 15 договори со барање за прибирање на понуди (м), 19 договори со барање за прибирање на понуди со оглас и 2 договора за доделување на договори за јавна набавка согласно категорија на услуги 17-27.

Сите податоци во врска со склучените договори за јавни набавки се објавени на ЕСЈН <https://e-nabavki.gov.mk> и целосно се достапни за јавноста.

Вкупната вредност на склучените договори за јавни набавки во 2018 година изнесува 86.257.741,00 денар и е намалена за околу 30% во споредба со 2017 година која изнесуваше 121.876.087,00 денари.

Табела бр.3 Приказ на бројот и вредноста на склучени договори според вид на постапка за доделување на договор за јавна набавка

Вид на постапка за доделување на договор	Број на склучени договори	Вредност на склучените договори	%
Барање за прибирање на понуди до 5.000 евра	15	2.455.612,00	2,85
Барање за прибирање на понуди до 20.000 евра	19	10.306.818,00	11,95
Отворена постапка	26	72.427.281,00	83,97
Други огласи до 20.000 евра	2	1.068.030,00	1,24
Вкупно	63	86.257.741,00	100

Според бројот на склучените договори, најкористена е отворената постапка преку која се склучени 26 договори во вредност од 72.427.281,00 денар, односно 83,97% од вкупната вредност на јавните набавки на Фондот.

По отворената постапка во поглед на склучените договори, следи постапката со барање за прибирање на понуди со вредносен праг до 20.000 евра - склучени 19 договори во вредност од 10.306.818,00 денари -11,95 % од вкупната вредност.

Табела бр.4 Приказ на бројот и вредноста на склучени договори според вид на договорот за јавна набавка

Вид на договорот за јавна набавка	Број на склучени договори	Вредност на склучените договори	%
Стоки	25	40.826.961,00	47,33
Услуги	36	37.565.194,00	43,55
Работи	2	7.865.586,00	9,12
Вкупно	63	86.257.741,00	100

Според видот на договор за јавна набавка, најголем дел од вредноста на договорите за јавна набавка отпаѓа на стоки.

5. Солидарен фонд

Согласно член 115 од Законот за пензиското и инвалидското осигурување, на корисникот на пензија, со негова согласност му се запира дел од пензијата за обезбедување средства потребни за исплата на посмртна помош за членовите на неговото семејство и за членување во Здружение на пензионери (членарина).

Согласно Одлуката на Регистрираната организација на Сојузот на пензионерите на Македонија за 2018 година, износот за посмртна помош изнесува 120 денари, а за членарина 30 денари месечно.

Посмртната помош за починати корисници на пензија за 2018 година изнесуваше 30.000 денари.

Табела бр.24: Движење на издвоените и исплатени средства за Солидарен фонд- посмртна помош на корисниците на пензија по месеци во 2018 година

Месеци	Корисници на пензија	Солидарен фонд	Починати корисници	Исплатени средства
Јануари	294.453	35.650.020	1.202	36.060.000
Февруари	294.635	35.662.900	1.215	36.450.000
Март	295.031	35.699.830	1.195	35.850.000
Април	294.797	35.626.600	1.152	34.560.000
Мај	295.949	35.941.030	1.212	36.360.000
Јуни	296.426	35.942.490	1.105	33.150.000
Јули	296.684	35.931.880	956	28.680.000
Август	297.015	35.949.140	1.053	31.590.000
Септември	297.784	36.173.134	1.175	35.250.000
Октомври	298.499	36.172.860	1.051	31.530.000
Ноември	296.897	36.034.530	1.157	34.710.000
Декември	298.464	36.159.260	929	27.870.000
Вкупно		428.943.674	13.402	402.060.000

Во 2018 година, од корисниците на пензија за Солидарен фонд - посмртна помош се задржани средства во износ од 428.943.674,00 денари, додека на членовите на семејствата на починатите 13.402 корисника на пензија, се исплатени средства во износ од 402.060.000 денари.

Издвоените средства за посмртна помош во износ од 428.943.674,00 денари во однос на исплатените средства во износ од 402.060.000,00 денари, покажува дека исплатените средства за 2018 година се целосно покриени со издвоените средства за оваа намена.

Табела бр. 25: Во период од 2010 до 2018 година, издвоените и исплатени средства за посмртна помош изнесуваат:

Година	Корисници просек	Издвоени средства	Починати корисници	Исплатени средства
2010	262.370	377.910.674	12.617	378.501.162
2011	262.179	377.587.680	13.112	393.360.000
2012	265.764	382.711.152	13.219	396.570.000
2013	272.243	392.031.120	13.374	401.220.000
2014	277.609	399.757.920	13.378	401.340.000
2015	281.637	408.042.330	13.712	417.960.000
2016	286.467	416.309.460	13.878	416.340.000
2017	291.502	441.213.820	14.676	440.280.000
2018	296.386	428.943.674	13.402	402.060.000

Бројот на починатите корисници на пензија во 2018 година изнесува 13.402 корисници, а во 2017 година изнесува 14.676 починати, што значи имаме намален број на починати корисници на пензија за 1.274.

10. Информатички систем

1. Одделение за развој на информацискиот систем

Стручната служба на Фондот ги вршеше секојдневните активности со кои се обезбедуваат редовните распределби на уплатите за придонеси во Фондот. Процесот се врши преку упарување на податоците за уплатите доставени од Трезорската управа со податоците за платените МПИН -пријави кои ги доставува УЈП, со контрола и одобрување од МАПАС. Потоа, средствата се дистрибуираат како на институционалната сметка на Фондот, така и во приватните пензиски фондови. Покрај паричните средства се дистрибуираат и податоците за секој осигуреник со што се обезбедува приливот на средства за исплата на пензиските примања. Стручната служба, исто така постапуваше при разрешување на проблематичните уплати

(неконзистентности) во координација со Одделението за контрола на податоци од придонес за ПИО. Податоците за МПИН пријавите се контролираат во УЈП и потоа се преземаат од Фондот. Стручната служба ги документираше деловите од процесот за дневна распределба со што се овозможи поголема контрола на процесот и преземање на соодветни мерки при непланирани настани. Тековните задачи редовно се извршуваат со одржување на апликациите. За секоја инсталирана апликација беа вршени поврмени или редовни интервенции, надгледување на резултатите, аналитички пристап и повремено вршење на корекции во деловно-апликативните решенија. Софтверските решенија спаѓаат во следните области: финансиско работење, материјално работење, архивско работење, удели и акции на ПИОСМ од трансформацијата на општествениот капитал, генерирање месечни М4 образци, апликации за разрешување на проблематични уплати, апликација за пресметка на камати и електронска распределба на домовите и становите за живеење. Во 2018 год. се изврши и пробна работа со инсталирани последни верзии на Оракл Формс и Репортс алатките, со технологија на Оракл ВебЛогик сервери. Се тестираше Јава 32 и 64 битна виртуелна машина за работа на апликативните содржини со повикување на надворешни програми. Беше реализиран проектот за упатување на бањи од МТСП што беше префрлен во Фондот на ПИОМ. Беше извршена апликативна поддршка во сите делови на процесот, од внос на барања, подготвување, селекција, известување и исплата на патни трошоци. Беа комплетирани различни задачи од типот на побарувања на различни информации од системот, извештаи, статистики и др. Стручната служба активно учествуваше во пензиските реформи поврзани со вториот столб. Се извршија анализи, тестирања на законски измени како и нивно спроведување во практика.

2. Одделение за апликативен софтвер

Во тековната 2018 година, во Одделението континуирано се работи на одржување, усовршување и доградување на сите постоечки линии апликативни решенија за поддршка на деловните процеси:

1. Во делот на регистрација на обврзници и осигуреници

- Редовни измени и дополнување на софтверот за регистрација на обврзници и осигуреници согласно законските промени, одлуки на Владата на РМ, или други барања.
- Обезбедување дневна ажурност на регистрот на обврзници и осигуреници (M11/1, M11/2 пријавите за обврзниците добиени од УЈП, M1/M2/M3 пријавите за осигурениците превземени од порталот на АВРМ).
- Автоматско масовно генерирање и утврдување на годишни податоци за утврден стаж и остварени плати и надоместоци (годишни M4, M6, M8, M10 пријави), врз основа на месечните податоци за пресметани и исплатени плати и придонеси од 2006 до 2017 години.
- Активности кои произлегуваат од законот за ЗКПИО на РМ – Сервисирање на вториот пензиски столб.
- Обезбедување дневна ажурност на регистрот на членови во ППФ.
- Сервисирање на апликацијата и податоците за осигурениците-членови во ППФ, кои оствариле право на пензија во првиот столб и изготвување извештаи за МАПАС.
- Во рамките на реформите на пензискиот систем годинава интензивно се работи на анализирање, корегирање програмски решенија и податоци во соработка со Министерството за труд и МАПАС. Потребата од таа активност произлезе од некои категории на осигурувања, кои не беа предвидени во периодот на креирање на процесот: субвенционирани осигурувања, договори на дело, осигурување од

настанување инвалидност и т.о. земјоделци, Бенифицирани стажеви, пензионери и сл.

2. Во делот на матичната евиденција на корисници на права и исплата

- Анализа и разрешување на дојавени проблеми од корисници на софтверот од делот за решавања на права од ПИО и исплати на пензиски примања.
- Обезбедување апликативно решение за спроведување на законските промени во врска со ревизија на пензиските предмети.
- Дефинирање нови контроли во постоечкото софтверско решение за решавања на права од ПИО и исплати на пензиски примања за членовите на вториот столб.
- Одржување и доградување на софтверското решение на оракл-платформата во делот за матична евиденција на корисниците на права и исплатата на пензиски примања.
- Редовни измени и дополнување на софтверот за корисниците на права и исплата на пензиските примања согласно законските промени, одлуки на Владата на РМ, или други барања.
- Проверка и анализа на редовните месечни исплати на пензиските примања на активните корисници.
- Донесување по автоматски пат решенија за остварено прво право на старосна, семејна и инвалидска пензија, право на надоместок за телесно оштетување (P10/P11 пријава) по домашни прописи и меѓународни договори за социјално осигурување како и решенија во обнова на постапка.

- Одржување и доградување софтверското решение за потребите на одделението за странски конвенции за следење на движење на предметите.
- Проверка, анализа и техничка поддршка на деловниот дел во откривање и отклонување на грешки во податоците за исплата на пензии.
- Проверка и анализа на редовните месечни исплати на пензиските примања.
- Одржување на апликативни решенија за сервисирање на исплата на солидарниот фонд преку Фондот на ПИОМ.
- Обезбедување на податоци за размена со надворешни институции (ФЗО, МТСП, Министерство за транспорт и врски, ДЗС, УВМК, МАПАС, АВРМ, банки) врз основа на склучени договори со истите.
- Редовни месечни, квартални, полугодишни и годишни статистики извештаи за корисниците на права и исплата на пензиските примања.
- Апликација за пресметување на персонален данок од пензиските примања за секој корисник на пензија и нивно доставување до УЈП.
- Одржување и доградување на софтверот за превземање на уверенија со податоци од матична евиденција по електронски пат, како и поднесување на барање за пензија преку интернет.

3. Во делот на оцена на работна способност (инвалидност)

- Анализа и поддршка на софтверот за оцена на работна способност.
- Изготвување разни статистички прегледи и извештаи за потребите во службите во Фондот.
- Одржување на апликацијата за архивско работење во прв степен, дописи, известија и заклучоци на Комисијата за уредност и комплетност на документацијата, закалување прегледи по барање на осигурениците за оценка на работната способност.

- Учество во имплементацијата на проектот за дигитализација на старите микрофилмски снимки на M1, M2, M3, M4, M5, M6, M7, M8 и PS обрасците и миграција на старите микрофилмски записи од RMS датотеките на VMS оперативен систем во ORACLE .
- Подготовка на податоци за осигуреници, обврзници и корисници на права, како и изготвување на прегледи за потребите на Актуарската единица, МТСП, ДЗС, Светка Банка.
- Анализа на претплати по основ на неосновано исплаќање пензии на деца-корисници на семејни пензии постари од 26 години и пензионери кои во исто време се во работен однос.
- Анализа, спроведување и контрола на апликативното решение на барањето на МТСП во врска со селективното зголемување на пензии (покасно основици) на пензиските примања.
- Внос и валидирање на податоците за стаж и плата за вработените во МВР за постари години.
- Размена и ажурирање на податоци со поранешни ЈУ- републики за починати пензионери.
- Работа во комисија за пензиски реформи, формирана од МТСП

3. Одделение за ИТ инфраструктура и поддршка

Во текот на 2018 година се набавени, инсталирани и ставени во функција:

- Главен (core) switch.
- Софтвер за надгледување и контрола на пристап до Oracle базите (Oracle Audit Vault and Database Firewall).
- Систем за архивирање, сториџ и софтвер за бекап.
- 50 персонални компјутери, 30 моно ласерски принтери и 13 скенери.

За техничка поддршка, интервенирано е во 1.722 пријавени случаи.

Успешно се пратени околу 579,443 листи за стаж на 69,997 обврзниците со преглед на регистрирани податоци во матичната евиденција.

4. Отсек за обработка, скенирање и контрола на податоци и документи

Стручната служба на Фондот преку системот за скенирање на документи до 30.11.2018 год. скенираше 223 папки, или 190.225 пријави од страна на еден извршител. Во поглед на контролата на пријави, беше извршена контрола на 194.504 пријави со 7 извршители со статус како што следи: 24.660 пријави беа обележани како нема податоци; 149.984 пријави беа заведени како точни архивирани пријави; 17.379 пријави беа обележани како грешни и 2.481 пријави беа вратени за скенирање. Беше направена и завршна контрола на 657 папки или 360.302 пријави од кои 395 папки или 214.411 пријави беа работени според стариот принцип на работа со 4 извршители. Беа дигитализирани 39 микрофилмови со 114.999 слики со 1 извршител, и тоа: М1 со 9 микрофилмски ленти и 59.750 пријави; М4 со 27 микрофилмски ленти и 53.198 пријави; М5 со 3 микрофилмски ленти и 2.051 пријава.

11. Стопанисување со имотот на Фондот

Во 2018 година, Стручната служба на Фондот обезбеди непречено и квалитено функционирање на домовите за живеење на корисниците на пензија, стопанисување со станбениот и деловниот простор, извршување на Програмата за реконструкција, адаптација и инвестиционо одржување на објектите на Фондот и дел од пензионерските домови, издавање на објектите за одмор и рекреација на вработените во Фондот, обезбедување на потребната документација за впишување на објектите што се во сопственост на Фондот во катарската евиденција и добивање на имотни листови.

Во 2018 год. Фондот стопанисуваше со вкупно 14 пензионерски домови од вкупно 37, кои што располагаат со 380 станбени единици.

Вкупното задолжување за 2018 година изнесуваше 3.767.259,00 денари, а вкупно наплатените средства од закупници од корисниците на пензија изнесуваа 3.760.047,00 денари со наплата од 99,81 процент.

При ослободувањето на станови во домовите за живеење на корисниците на пензија, согласно ранг листата и донесените одлуки од комисијата, се склучуваат договори со нови корисници и се пополнуваат слободните станбени единици. Со примената и функционирањето на електронскиот софтвер се исклучи можноста за влијание на субјективниот фактор при вселувањето во пензионерските домови.

Фондот располага и со деловен простор во домовите со површина од 9.564м², од кои 8.418м² се издадени, и тоа со објави за електронско јавно надавање. Во 2018 година се склучени 20 нови договори за закуп на деловен простор. Во 2018 година Фондот на име закупнина за деловен простор фактурираше 13.791.728 денари и наплати 12.129.581 денар, а тековната наплата изнесува 87,95%. Од вкупно пренесените побарувања од претходниот период во износ од 4.069.688 денари, беа наплатени 825.176 денари, или 20,28% од пренесените побарувања. Во истиот период беше пресметана и задолжена (затезна) камата за доцнење на плаќања во износ од 102.952 денари.

Во 2018 година, од издавањето на објектите за одмор и рекреација со кои располага Фондот, согласно поднесените барања, беа реализирани 469 ноќевања од страна на вработените со што сè поголем број вработени ги користат одморалиштата на Фондот.

Во истата година, се продолжи со активностите околу ажурирање на документацијата за упис на имотот на Фондот во Агенцијата за катастар на недвижности.

Исто така, во 2018 година се вршеа и активности околу решавањето на проблемите со имотот што беше добиен по завршување на стечајните постапки, за што до Владата на РМ беше поднесена информација за состојбата на овој имот и за истата беа донесени заклучоци од страна на Владата на РМ.

Со цел подобрување на условите за работа на вработените, како и во домовите за престој на корисниците на пензија, во рамките на предвидените средства со Буџетот на Фондот за 2018 година се извршија инвестициони активности.

Беа извршени и повеќе инвестициони зафати во филијалите и деловниците. Во Централата на Фондот, вредноста на извршените работи изнесуваше вкупно 1.894.621 денари; во Филијата во Битола - 129.383 денари; во Филијата на Фондот во Гостивар - 123.249 денари; во Филијата на Фондот во Струмица - 919.353 денари и во деловницата на Фондот во Македонски Брод вредноста на извршените работи изнесуваше 115.587 денари, сите суми со вклучен ДДВ.

Во домовите за живеење на корисниците на пензија се продолжи со инвестирање во подобрување на условите за сместување на корисниците на пензија. Во Пензионерскиот дом во Автокоманда – Скопје, согласно предвиденото, се извршија вкупни завршени работи во износ од 1.512.594 денари; во Домот за пензионери во Гостивар (стар објект) - 1.700.867 денари и во Пензионерскиот дом во Ѓорче Петров – Скопје, износот на средства за овие работи изнесуваше 356.541 денар, сите суми со вклучен ДДВ.

Со овие инвестициони вложувања значително се подобрија условите за живеење во пензионерските домови, а согласно потребите и расположливите средства за оваа намена, Фондот ќе продолжи со ваквите активности во иднина.

VI. ЗАКЛУЧОК

Извештајот за работата на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Северна Македонија за 2018 година, системски и комплетно го прикажува остварувањето на сите значајни функции од спроведувањето на пензиското и инвалидско осигурување изразени преку бројни статистички и други показатели.

Воведниот дел, во скратена форма ги прикажува активностите на Фондот во 2018 година, додека во продолжение на извештајот споредбено и аналитички се прикажани остварените резултати.

Со остварените приходи во 2018 година и пренесените парични средства од 2017 година, Фондот редовно и навремено ги изврши обврските кон корисниците на пензија и другите права од доменот на својата работа, како и другите обврски.

Фондот, работата во 2018 година ја изврши ефикасно и успешно, што се гледа од деталните податоци за извршените задачи.

Осигурениците и корисниците на пензија непречено ги остваруваа своите права во Фондот во согласност со Законот, Статутот и другите општи акти на Фондот.

Фондот, во 2018 година, оствари вишок приходи од планираните, во износ од 308 милиони денари.

Фондот во 2018 година изврши усогласување на пензиите од 3,5%.

Во текот на 2018 година, Фондот редовно ги сервисираше обврските за исплата на солидарен фонд и членарина за членство во пензионерските здруженија.

Двапати во 2018 година беа доставени прегледи за стаж и плати.

Во 2018 година, Фондот потпиша нови протоколи за размена на службени податоци со институциите во државата и надвор.

Се задржа високото ниво на информатичката основа за автоматизација на деловните процеси, иако човечките и финансиските ресурси се драстично намалени.

И во 2018 година имаше одлив на кадри по разни основи, со што Фондот се соочува со недостиг на обучен и компетентен кадар.

Редовно одговараше на претставки од граѓаните и на другите институции.

За да се задржи континуитетот на успехот во работењето на Фондот, неопходно е зајакнување на човечките ресурси (прием на нови квалитетни кадри), како и поинтензивно модернизирање на иформатичките капацитети.

* *

*

Управниот одбор на Фондот, на седницата одржана на 8 мај 2019 година, го усвои Извештајот за работа на Фондот на ПИОСМ во 2018 година.

ДИРЕКТОР НА ФОНДОТ,

Shaip Zeneli

УПРАВЕН ОДБОР

Претседател,

Боро Варошлија